

CSG Prins Maurits

Bestuursverslag 2023

Koningin Julianaweg 57
3241 XB Middelharnis

Postbus 181
3240 AD Middelharnis

T (0187) 48 27 45
E info@csgpm.nl

IBAN NL71 RABO 0342 0041 90
BIC RABONL2U

www.csgpm.nl

CSG Prins Maurits is de christelijke scholengemeenschap
voor pro, vmbo, mavo, havo, vwo & gymnasium

ONTMOET JE TOEKOMST

Inhoudsopgave

Verslag Raad van Toezicht	2
Verslag College van Bestuur	5
1. Kerngegevens	13
2. Doelstelling van CSG Prins Maurits: missie en visie	14
3. Beleid per domein	15
4. Organisatiestructuur	18
5. Managementrapportage	19
6. Risico-analyse en meerjarenraming	24
7. Financiële informatie	51

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Christelijke scholengemeenschap Prins Maurits wil door middel van dit verslag verantwoording afleggen over het gevoerde beleid in 2023.

Binnen de school wordt gewerkt overeenkomstig de Code Goed Bestuur VO (de Code). Zowel de Raad van Toezicht (RvT) als het College van Bestuur (CvB) hechten daaraan. Aan alle richtlijnen uit de voornoemde code wordt voldaan. Voorts wordt binnen de school gewerkt overeenkomstig het wettelijk kader, zoals dat voortvloeit uit onder meer de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de Wet Medezeggenschap op Scholen en de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen op welk wettelijk kader de Code een aanvulling vormt. Voor de jaarlijkse accountantscontrole heeft de RvT de bestaande dienstverlening door Van Ree Accountants gecontinueerd.

Samenstelling RvT (peildatum 31-12-2023)

Naam	Beroep:	Nevenfunctie:	Vergoeding	Aftredend
M.J. Driesse Remuneratiecommissie Dirksland Ger. Gem.	Commercieel manager bouwbedrijf	geen	€1250	2027
J. J. Blaak-Looij (secretaris) Ouddorp HHK	Advocaat-partner	<ul style="list-style-type: none"> Lid bestuur Stichting Vrienden van Sjaloom Zorg 	€1700	2026
S. Jordaán Onderwijscommissie Sommelsdijk Nederlands Gereformeerde Kerk	Senior rechter Rechtbank Rotterdam	<ul style="list-style-type: none"> Kernopleider SSR Deputaat kerkelijke rechtspraak 	€ 1250	2026
P. Kieviet (Peter) Onderwijscommissie Sommelsdijk Ger. Gem.	Directeur PO scholen Gemeenteraadslid	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurslid Jeugdwerk Ger. Gem. Redactieadviesraad Eilanden Nieuws 	€1250	2027
P. Kieviet (Paul) (voorzitter) Remuneratiecommissie Middelharnis Prot. kerk	Algemeen directeur IT-bedrijf	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht Curamare Catecheet Hervormde gemeente Sommelsdijk 	€1700	2025
A.J. Lugtenburg Auditcommissie Sommelsdijk Prot. kerk	Vestigingsleider accountantskantoor	geen	€1250	2024
J. Troost Auditcommissie Stellendam Prot. kerk	Financieel Adviseur VO	<ul style="list-style-type: none"> Lid kerkenraad Gereformeerde Kerk Stellendam 	€1250	2025 (aangetreden op voordracht van MR)

Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van 4 jaar en kunnen eenmaal herbenoemd worden.

Werkwijze

De RvT vergadert vijf keer per jaar volgens een vast vergaderrooster. Tijdens een vooroverleg direct voorafgaande aan de vergadering wordt de agenda met de leden van de RvT besproken. Voor de eigenlijke vergadering schuift het College van Bestuur (CvB) aan. De agenda wordt opgesteld door de secretaris in samenspraak met de voorzitter RvT en voorzitter CvB. De vaste onderwerpen uit het vergaderrooster betreffen de onderwerpen waarop de RvT ook krachtens de Code wordt geacht toezicht te houden, waaronder ook evaluatie van het uitvoerend bestuur. Het College van Bestuur verschaft de Raad van Toezicht over deze onderwerpen en eventuele overige vermeldenswaardige bijzonderheden de benodigde informatie aan de hand van een speciale managementrapportage en aanvullende vergaderstukken.

Naast deze reguliere vergadering vergaderden we een keer met de accountant naar aanleiding van de managementletter. Aan de orde kwamen: visie op bovenmatig eigen vermogen, nieuwe regels voor onderhoudsvoorziening, governance, doelmatigheid van bestedingen en subsidies.

De leden van de auditcommissie kwamen een aantal keren bij elkaar om de financiële onderwerpen voor te bereiden. De jaarrekening werd door de commissie met het CvB en de accountant besproken. De onderwijscommissie heeft eerder een notitie opgesteld om zo de taak van deze commissie vast te leggen. Zij leggen zich toe op: kwaliteit van onderwijs, de managementrapportage, scholing en de evaluatie van het eigen functioneren.

De leden van de RvT voerden gesprekken met de teamleiders en verschillende personeelsleden. Deze gesprekken vormden de basis voor de functioneringsgesprekken met de leden van het CvB, die door de remuneratiecommissie gevoerd werden.

Eenmaal werd een MR-vergadering bijgewoond door twee leden van de RvT. Dit wordt wederzijds als heel prettig ervaren. Er is gesproken over o.a. de zelfevaluatie en bijscholing van de MR-leden en over de schoolregels in relatie tot identiteit.

De RvT wordt op de hoogte gehouden van het wel en wee binnen de school d.m.v. de weekinfo en algemene personeelsmailing. De RvT probeert bij belangrijke gelegenheden op school aanwezig te zijn, om op die manier schoolbreed voldoende voeling te houden.

Besluiten

Tijdens de vergaderingen werden de volgende voor dit verslag relevante besluiten genomen:

- WNT-klasse wordt vastgesteld; klasse D
- Vaststelling meerjarenbalans
- Goedkeuring begroting 2024
- Benoeming van dhr. E.M. Olislagers als voorzitter CvB

De RvT heeft toezicht gehouden op een rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen. Belangrijke documenten hierbij zijn de (meerjaren-)begroting, de jaarrekening en de financiële en managementrapportages.

De accountant is door de RvT benoemd voor controle van de bekostiging en jaarrekening. Na overleg met de accountant over het proces rondom de jaarlijkse accountantscontrole is de jaarrekening van 2022 goedgekeurd. De accountant heeft een rapport van bevindingen en aanbevelingen opgesteld en dit met de RvT besproken.

Tegenstrijdig belang

Er hebben zich in 2023 geen situaties voorgedaan van tegenstrijdig belang tussen de individuele belangen van de verschillende leden RvT en het belang van de school, zodat ook niemand zich aan de vergaderingen en de besluitvorming heeft hoeven onttrekken.

Tot slot

In het achterliggende jaar is -met een prachtig dagprogramma- afscheid genomen van dhr. A.J. van Heest als voorzitter van het CvB en is in zijn plaats dhr. E.M. Olislagers benoemd. Wij zijn dankbaar dat

de benoemingsprocedure op zorgvuldige wijze en in goed overleg heeft plaatsgevonden en dat de start met dhr. Olislagers breed als positief is en wordt ervaren.
Opnieuw is er veel werk verzet binnen onze school. Iedere dag ging de Bijbel open.
Bidt u met ons om Gods zegen!

J.J. Blaak-Looij
Secretaris Raad van Toezicht

Verslag College van Bestuur

Hierbij biedt het College van Bestuur het bestuursverslag over 2023 aan. In dit bestuursverslag wordt een overzicht geboden van activiteiten en prestaties op onderwijskundig en financieel gebied. Het verslag voldoet aan de wettelijke eisen, maar is ook gericht op de horizontale verantwoording aan belanghebbenden.

Er is naar gestreefd om de omvang van het verslag zo beperkt mogelijk te houden.

Financieel gerelateerde thematische toelichting vanuit wet- en regelgeving

Resultaat

Over 2023 is een resultaat behaald van € 337.225 negatief (2022: € 187.663 negatief).

Eigen vermogen

Per 31-12-2023 bedraagt het eigen vermogen € 4.986.336. Hiervan kan € 850 worden bestempeld als privaat. Op grond van een nieuw uitgevoerde risicoanalyse is bepaald hoeveel vermogen nodig is om de relevante risico's te kunnen opvangen. Volgens een simulatiemodel is het benodigde vermogen bij 95% zekerheid € 2.187.282. De verhouding tussen benodigd en aanwezig vermogen kan worden omschreven als uitstekend.

Met het vermogenoverschot van € 2.798.204 (€ 4.986.336 min € 850 min € 2.187.282) zal doelmatig worden omgegaan.

Een andere benaderingswijze is de volgende. Het normvermogen (5% van de baten) is € 989.294. Het aandeel in de materiële vaste activa, dat niet meer te liquideren is (en dus in aanmerking zal komen voor financiering) wordt ingeschat op 1/3 deel, is € 1.155.378. De kortlopende schulden bedragen € 2.113.468. Deze drie bedragen bij elkaar opgeteld geeft € 4.258.140. Vergeleken met het eigen vermogen van € 4.986.336 bedraagt het vermogenoverschot € 728.196. Een bedrag van € 478.618 betreft een bestemmingsreserve inzake nog te besteden gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs.

Het vermogenoverschot zal planmatig worden ingezet t.b.v. het primaire proces. Uitgangspunt hierbij is de financiële continuïteit van de organisatie. De continuïteit wordt bewaakt door het periodiek uitvoeren van een complete risicoanalyse en door het periodiek opstellen van meerjarenramingen (zowel balans als exploitatierekening). Verder zijn diverse interne en externe financiële kengetallen van belang bij overwegingen om het eigen vermogen in te zetten t.b.v. het primaire proces.

Voor de bepaling van het mogelijk bovenmatig publiek vermogen heeft de Inspectie een kengetal ontwikkeld. Tot 2024 wordt tijd geboden om dit surplus verantwoord af te bouwen. Overigens zal vanaf 2024 de voorziening groot onderhoud conform regelgeving volgens een nieuwe methode worden berekend. Dit zal als gevolg hebben, dat een fors deel van het overschot aan eigen vermogen zal worden ingezet om de voorziening groot onderhoud op het juiste peil te brengen. Naar verwachting is na deze handeling geen sprake meer van een vermogenoverschot (zie ook de meerjarenbalans elders in het bestuursverslag).

Onderstaande kengetallen zijn KPI's (kritische procesindicatoren), waarop tijdens de planning/controlcyclus wordt gestuurd:

KPI 16: De solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen) is structureel min. 30% (OCW: min. 30%).

KPI 17: De liquiditeit (vlottende activa / vlottende schulden) is structureel min. 200% (OCW: min. 75%).

KPI 18: Het weerstandsvermogen (eigen vermogen / baten) is structureel min. 10% (OCW: min. 5%).

KPI 19: De bufferfunctie (afgeleid van de kapitalisatiefactor) is structureel min. 10% (OCW: max. 5%).

KPI 20: De rentabiliteit gewone bedrijfsuitoefening is structureel min. 0% (OCW: max. -10%).

Treasurybeleid

In 2023 is gewerkt volgens de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Sinds 1 juli 2021 wordt gebruik gemaakt van schatkistbankieren.

- richtlijnen inzake beleggingen:

Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.

De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.

De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd. Er wordt niet belegd in achtergestelde spaarrekeningen, achtergestelde deposito's, aandelen, obligaties en derivaten.

Beleggingen moeten vooraf door het College van Bestuur (CvB) ter kennisname aan de Raad van Toezicht (RvT) worden gestuurd.

- richtlijnen inzake leningen:

De vereniging geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van de vereniging en binnen het doel van de vereniging past.

Bij het aangaan van leningen gaat de vereniging geen extra risico's aan die het voortbestaan van de vereniging of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.

De vereniging leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

Leningen moeten vooraf door het College van Bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

In 2023 is geen sprake van uitstaande en nieuw aangetrokken leningen en beleggingen.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheid van de uitgaven wordt bewaakt. Alle uitgaven worden getoetst aan de doelstellingen van de school en aan het vastgestelde inkoopbeleid. Voor uitgaven hoger dan de wettelijk vastgelegde aanbestedingsgrenzen wordt in samenwerking met andere scholen Europees dan wel nationaal aanbesteed. Verder worden voor de grotere uitgaven onder de aanbestedingsgrenzen minimaal drie offertes gevraagd.

Alle facturen worden voor betaling digitaal geaccordeerd door twee leden van het CvB.

<u>Kengetallen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>richtlijn OCW</u>
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen/totaal vermogen)	0,54	0,51	min. 0,20
Solvabiliteit 2 ((EV + voorzieningen)/TV)	0,77	0,71	min. 0,30
Weerstandvermogen (EV/totale baten)	0,25	0,29	0,10 – 0,40
Kapitalisatiefactor ((balanstotaal – gebouwen en terreinen)/totale baten)	0,38	0,46	0,35
Publiek eigen vermogen/normatief eigen vermogen	1,21	1,42	circa 1

Onderverdeling kapitalisatiefactor:

- transactiefunctie (kortlopende schulden/totaal baten)	0,11	0,16	max. 0,12
- financieringsfunctie ((0,5* tot. AW mva)/tot. baten)	0,21	0,20	max. 0,18
- bufferfunctie (saldo) (afdekken onvoorziene risico's)	0,06	0,10	max. 0,05
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	2,75	2,40	0,50 – 1,50
Rentabiliteit (resultaat/totaal baten)	-0,02	-0,01	0 – 0,05

Uit de kengetallen blijkt, dat de financiële positie van de school kan worden omschreven als gezond. Er is goed nagedacht over alle risico's, die de organisatie kunnen bedreigen. Verwacht wordt, dat aan alle verplichtingen op korte en lange termijn blijvend kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

2023: verzuimpercentage 4,08%, meldingsfrequentie 1,13, gemiddelde verzuimduur 17,7 dagen
2022: verzuimpercentage 4,87%, meldingsfrequentie 1,37, gemiddelde verzuimduur 14,0 dagen
Het ziekteverzuimbeleid blijft ongewijzigd strak ingeregeld. Er is één ziektegeval met risico op instroom in de WGA. Dit risico is verzekerd bij UWV.

Funciemix

De verhouding tussen LB-, LC- en LD-functies wordt overeenkomstig de afspraak met de MR jaarlijks geactualiseerd en uitgevoerd. We voldoen aan de gestelde criteria.

Beheersing van uitkeringen inzake ontslag

In 2023 zijn twee ontslaguitkeringen (transitievergoedingen) toegekend i.v.m. uitdiensttreding na twee jaar arbeidsongeschiktheid. De komende jaren wordt geen beleid gevoerd, dat het toekennen van ontslagvergoedingen zal stimuleren.

Passend onderwijs

De van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs ontvangen bijdragen t.b.v. het verzorgen van passend onderwijs zijn besteed aan alle doelgroepeleringen. De inzet van deze middelen gebeurt planmatig en in goed overleg met alle betrokken partijen in en buiten de school.

Continuïteitsparagraaf

Ontwikkeling leerlingen en personeel

De school wordt de komende jaren geconfronteerd met een dalend leerlingenaantal. Dit betekent, dat het budget onder druk komt te staan. Gestreefd wordt naar het tijdig in evenwicht brengen van de baten en de lasten. Hiertoe wordt een zorgvuldig personeelsbeleid gevoerd met aandacht voor een flexibele schil van voldoende grootte.

Het aantal leerlingen en het aantal fte's per personeelscategorie ontwikkelen zich naar verwachting als volgt (peildatum 1 oktober):

Jaar	Leerlingen	Fte CvB	Fte leraren	Fte ondersteunend personeel
2024	1.532	3	115	38
2025	1.490	3	109	36
2026	1.494	3	104	36
2027	1.505	3	102	36
2028	1.492	3	100	36
2029	1.480	3	99	36

In de prognose van het aantal leerlingen is rekening gehouden met prognoses vanuit de overheid, met historische deelnamepercentages m.b.t. de basisscholen in de regio, en met factoren m.b.t. instroom, uitstroom, opstroom, afstroom en doubleren. Bovenstaande aantallen geven een goed beeld van de verwachtingen. In de jaren 2024 en 2025 is het effect zichtbaar van de beëindiging van tijdelijke benoemingen op grond van de extra toegekende middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs.

Het financiële meerjarenperspectief is zichtbaar gemaakt in meerjarenramingen (exploitatiekening en balans). Zie hierna in het verslag.

Uit deze ramingen en uit relevante kengetallen blijkt, dat a.g.v. de ontwikkeling van het leerlingenaantal blijvend aandacht moet worden gegeven aan kostenbesparingen, zowel op personeel als op materieel gebied.

Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem maakt onderdeel uit van de reguliere planning/controlcyclus. Dit betekent, dat het onderwerp risicobeheersing regelmatig in de vergaderingen van het CvB aan de orde komt.

Voor het gestructureerd in kaart brengen van de risico's wordt gebruik gemaakt van een digitaal instrument. Dit instrument wordt zodanig ingericht, dat aan risico's een waarde in geld wordt toegekend. De verwachte gevolgen worden benoemd en tevens wordt de kans op financiële en imagoschade ingeschat. Noodzakelijke beheersmaatregelen worden ook in deze tool ingevoerd. Op basis van de totale invoer wordt een simulatie toegepast volgens een wetenschappelijke methode, waaruit een benodigd weerstandsvermogen volgt, dat wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Aan dit kengetal kan een waarde volgens een normtabel worden toegekend.

Jaarlijks worden de risico's geactualiseerd. Dit betreft het verwijderen van niet meer bestaande risico's, het toevoegen van nieuwe risico's en het wijzigen van eerder gesignaleerde risico's.

Het totaalbedrag van alle risico's bedraagt € 5.025.000. Deze risico's zullen zich vanzelfsprekend niet allemaal tegelijk en in maximale omvang voordoen. Daarom is een risicosimulatie uitgevoerd met als uitkomst, dat bij 95% zekerheid een weerstandscapaciteit nodig is van € 2.187.282. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 4.986.336. Dit is ruim voldoende om het risicobedrag af te dekken.

Belangrijkste investeringen in 2024

In 2024 zal met name worden geïnvesteerd in standaardisatie van audiovisuele middelen in lokalen, aanpassing schoolpleinen, aanvullende inrichting bijgebouw i.v.m. uitbreiding en diverse aanpassingen en inrichtingen voor lokalen.

Duurzaamheid

In de gebouwen is de afgelopen jaren led-verlichting aangebracht. Verder wordt het energieverbruik gemonitord via een gebouwbeheersingssysteem. In 2023 is het ventilatiesysteem aangepast aan de huidige eisen.

Beroepscampus

Sinds eind 2018 is de school betrokken bij de realisatie van een beroepscampus VMBO/MBO, in samenwerking met Gemeente Goeree-Overflakkee, RGO Middelharnis (openbare school voor VO), Lentiz Onderwijsgroep (VO/MBO) en Albeda College (MBO).

Ook de eilandelijke ondernemers worden meegenomen in het tot stand brengen van de campus i.v.m. de grote vraag naar praktisch goed opgeleide arbeidskrachten.

Als gevolg hiervan is sprake van een sterke verbinding tussen de drie O's (overheid, onderwijs en ondernemers), met als belangrijk resultaat een doorlopende leerlijn van VO naar MBO voor alle beroepsgerichte profielen en de uitstroom van gekwalificeerde arbeidskrachten richting eilandelijke banen.

De oplevering van campus Zuid is eind 2020 gerealiseerd. Campus Noord (waarin onze school deels is gehuisvest) is in augustus 2022 in gebruik genomen. Campus West (loods en kas) is begin 2024 gerealiseerd. De totale beroepscampus is nu af.

Er is voor een beperkt bedrag sprake van investeringskosten in het gebouw. Dit betreft het aanbrengen van paneelwanden. De school is huurder. Met deze lasten is in de meerjarenraming rekening gehouden.

Technasium: toekenning predicaat

Het verwerven van onderzoeksvaardigheden heeft een grote plaats in het curriculum van havo en vwo. Het is belangrijk om deze vaardigheden in een vroeg stadium te ontwikkelen ter voorbereiding op deelname aan het hoger en wetenschappelijk onderwijs. Met ingang van 2020-2021 heeft CSG Prins Maurits het predicaat Technasium verworven en moet ze jaarlijks aantonen, dat ze voldoet aan de kwaliteitseisen die door de Stichting Technasium zijn vastgesteld. Met name de vaardigheden m.b.t. onderzoek en ontwikkeling zullen hierbij grote aandacht krijgen. Een belangrijke ontwikkeling is de realisatie van een Technasium-werkplaats, die begin 2022 in gebruik is genomen. De Technasium-projecten vinden plaats in samenwerking met instellingen en het bedrijfsleven. Leerlingen werken aan echte opdrachten, waarbij de verkregen resultaten de opdrachtgevers daadwerkelijk zullen helpen om een bepaalde casus op te lossen.

Maatschappelijke onderwerpen

Strategisch personeelsbeleid

Ons strategisch personeelsbeleid is erop gericht om de ontwikkeling van eigentijds en toekomstbestendig onderwijs te stimuleren door de onderwijskundige doelen (SBP) van onze scholengemeenschap te koppelen aan de professionele ontwikkeling van onze medewerkers. Die koppeling vindt plaats in de gesprekscyclus. Wij zien het als een belangrijk aangrijpingspunt voor enerzijds de verbetering van de onderwijskwaliteit en anderzijds van de professionele ontwikkeling van onze medewerkers.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg vindt cyclisch plaats aan de hand van intern en extern beschikbare gegevens uit onderzoeken. Er wordt een belangrijke positie toegekend aan het bewaken van de kwaliteit, niet alleen onderwijskundig, maar ook m.b.t. de andere aandachtsgebieden (personeel, huisvesting, financiële continuïteit).

Passend onderwijs

Onze scholengemeenschap is in nauwe samenwerking met het regionale samenwerkingsverband actief aan het werk om het onderwijs meer inclusief te maken voor alle leerlingen in alle onderwijs-afdelingen. Waar mogelijk wordt een passend onderwijsaanbod aangeboden voor elke leerling, zodat zij/hij zich kan ontwikkelen in zijn of haar eigenheid en in de gemeenschap van de groep. Het ondersteuningsprofiel van de school voorziet in een scala van ondersteuningsmogelijkheden ter voorkoming van afstroom, uitval en voortijdig schoolverlaten en beschikt over voldoende professionele deskundigheid om dat te realiseren. Met ingang van het cursusjaar 2021-2022 zijn we gestart met "Connect" waar we op basis van arrangementen het totale palet aanbieden en we alle leerlingen in de regio kunnen bedienen waar het gaat om specifieke leervragen. Connect is een samenwerkingsconstruct tussen CSG Prins Maurits, het samenwerkingsverband Passend Onderwijs en de gemeente Goeree-Overflakkee.

Allocatie van middelen naar schoolniveau

CSG Prins Maurits heeft één locatie en daardoor is dit punt niet van toepassing op onze scholengemeenschap.

Werkdruk

Samen met de MR en de staf van de school is een duidelijk en transparant taakbeleid gerealiseerd dat voorkomt dat er té veel werk in té weinig tijd door een beperkt aantal mensen wordt verricht. Startende medewerkers krijgen een substantiële ondersteuning in tijd en begeleiding op de werkplek van de interne academie met uitzicht op een vaste baan. Met inzet van een goede jaarplanning, loopbaanbegeleiding en ontwikkelgesprekken voor elke werknemer worden goede afspraken gemaakt

over wat van haar of hem (niet) wordt verwacht. Iedere vorm van vooraf overeengekomen overwerk wordt bovendien gecompenseerd.

Onderwijsachterstanden

Binnen de reguliere basisondersteuning en eventueel aanvullende verbrede ondersteuning worden leerlingen geholpen bij een eventuele onderwijsachterstand. Iedere leerling wordt door de eigen mentor nauwlettend gevolgd. Alle signalen die kunnen wijzen op een dreigende of hardnekkige leerachterstand worden in goed overleg met de coördinatoren onderwijsondersteuning (COO) in kaart gebracht en omgezet in een handelingsplan op basis van een PDCA-cyclus. Daarnaast beschikt de school over een trajectklas en een aantal interne professionals die de ondersteuning coördineren. Uitgangspunt is dat iedere docent in principe de verantwoordelijkheid heeft voor vakinhoudelijke ondersteuning, de mentor voor sociaal-emotionele ondersteuning en de COO voor het mobiliseren van externe ondersteuning in samenwerking met het samenwerkingsverband passend onderwijs.

Vmbo-techniek

Onze scholengemeenschap werkt met de Regionale Scholengemeenschap Goeree-Overflakkee samen in een regiodeal t.a.v. Sterk Techniekonderwijs. Met behulp van de extra subsidie wordt stevig geïnvesteerd in versterking van het techniekonderwijs, zowel regionaal als op schoolniveau. Op Goeree-Overflakkee is inmiddels een regionale beroeps-campus gerealiseerd waarin alle leerlingen eigentijds techniekonderwijs kunnen ontvangen. De twee regionale scholengemeenschappen bieden wederzijds alle profielen aan. In de onderbouw worden deze leerlingen voorbereid op een goed afgewogen keuze voor een profiel binnen het totale vmbo-aanbod. Daarnaast initieert de school duurzame samenwerking en participeert in een regionaal netwerk van bedrijven met als doel het leren in een realistische context. Een regiodeal is goedgekeurd op basis waarvan we over de regionale grenzen heen nog nauwere samenwerking realiseren tussen onderwijs, overheid en ondernemers. Daarbij wordt ook gewerkt aan de doorlopende leerlijn tussen vmbo en mbo. Deze samenwerking moet leiden tot een gezond toekomstperspectief voor de leerlingen op de regionale arbeidsmarkt.

Toetsing en examinering

De school wil zich graag verantwoorden over de kwaliteit van toetsing in alle leerjaren en afdelingen. Het toetsbeleidsplan schetst het kader waarbinnen toetsing wordt gerealiseerd. Toetsbeleid is van groot belang om de kwaliteit van de toetsen binnen de scholengemeenschap te borgen en daarmee de kwaliteit van het onderwijs te bewaken.

Relatie met het SBP 2019-2023: In het domein Onderwijs van het Strategisch beleidsplan is de volgende doelstelling opgenomen, die in dit verband relevant is: De leerlingen volgen onderwijs volgens een concept dat uitgaat van lesgeven op basis van gestelde doelen, evaluatie van behaalde resultaten en leerlinggerichte feedback. Met name de evaluatie van behaalde resultaten en leerlinggerichte feedback raakt aan toetsing.

Relatie met andere documenten: dit toetsbeleidsplan is de verbinding tussen andere documenten die te maken hebben met toetsing. Het betreft dan: het PTO in de onderbouw; het PTA in de bovenbouw; het document 'Kwaliteitsborging schoolexamens CSG Prins Maurits'.

Afhandeling van klachten

In het afgelopen jaar is er één keer een formele klacht ingediend bij de onafhankelijke klachtencommissie inzake een disciplinaire maatregel n.a.v. onacceptabel gedrag tijdens een meerdaagse excursie. De klacht is in goed overleg tussen partijen afgehandeld.

NPO

De uitbraak van het coronavirus en de voortduur van deze pandemie heeft een enorme impact gehad op de voortgang van het onderwijs en het sociaal-emotioneel functioneren van de leerlingen. In 2023 is voornamelijk gewerkt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en zijn er activiteiten geweest die leerlingen ondersteunen in deze ontwikkeling. De MR is betrokken bij de inzet

van maatregelen uit het keuzemenu van het ministerie. Individuele leervragen worden begeleid door de betreffende vakdocenten en op individueel niveau wordt er maatwerk geleverd door onderwijsassistenten en tutoren (bovenbouwleerlingen). Bij schooloverstijgende sociaal-emotionele problemen wordt in nauwe samenwerking met het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs ingezet op professionele begeleiding. Uit de resultaten blijkt, dat de ingezette maatregelen een positief effect teweegbrengen.

Er is geen personeel niet in loondienst (PNIL) ingehuurd.

Politieke of maatschappelijke impact

De school neemt deel aan de eilandelijke Beroepscampus vmbo/mbo, waarin onderwijs, overheid en ondernemers een belangrijke rol hebben in het kader van het bieden van opleidingsmogelijkheden en diversiteit in werk.

Ontwikkelingen per beleidsterrein

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

In de afgelopen twee jaar hebben we in nauwe samenwerking met Kindwijs (pc-po) een pilot 10-14 onderwijs uitgewerkt. Een en ander heeft geleid tot een opstart van o.a. een brede brugklas met ingang van het cursusjaar 2023-2024.

De samenwerking in de beroepscampus wordt verder geïmplementeerd. Met name het uitbouwen van de doorlopende leerlijnen verdient aandacht.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek

Vanuit de kwaliteitsonderzoeken kunnen thema's naar voren komen die vragen om verdiepend onderzoek. Een thema uit een recent kwaliteitsonderzoek betreft de identiteit van de school. Er is verdiepend onderzoek nodig naar de wijze waarop leerlingen en docenten de christelijke identiteit van de school ervaren en dragen.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitsonderzoek

De cyclus van kwaliteitsonderzoeken, zoals vastgelegd in het kwaliteitsbeleid, zal in de komende jaren worden gecontinueerd. Wel is er behoefte aan meer duiding van de resultaten en er wordt daarom gezocht naar een manier van werken in de vorm van kwalitatief onderzoek (audits ed.). Deze vorm wordt nu wel toegepast door het gebruik van klankbordgroepen, maar dit verdient de aandacht.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel

Met ingang van het cursusjaar 2023-2024 participeert CSG Prins Maurits in COS (Christelijke Opleidingsschool) ten einde ook in de toekomst te kunnen voorzien in nieuw goed gekwalificeerd personeel. In het eerste cursusjaar hebben wij plaats voor 5 à 6 studenten en beschikken we over gecertificeerde leraar- en werkplekopleiders.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting

Met de gemeente wordt voortdurend overleg gevoerd over de ruimtevraag in relatie tot het leerlingaantal en de onderwijskundige keuzes.

Overzicht leden College van Bestuur

E.M. Olislagers   voorzitter CvB

Bestuurlijke nevenfunctie:
- lid kerkenraad Hervormde Gemeente (PKN)
Numansdorp

J. Hoff	lid CvB (onderwijs)	Bestuurlijke nevenfunctie: - voorzitter Raad van Toezicht Lithora (vereniging PCPO Schouwen-Duiveland en Tholen) (per 01-01-2023).
A. van Heinsberg	lid CvB (bedrijfsvoering)	Bestuurlijke nevenfunctie: - voorzitter kerkenraad Gereformeerde Gemeente Nieuwe Tonge

*College van Bestuur
Maart 2024*

1. Kerngegevens

Bestuursnummer: 42681

Naam vereniging: Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijke Scholen voor Voortgezet
Onderwijs op Goeree-Overflakkee te Middelharnis.

School

BRIN: 03RB

Naam school: Christelijke Scholengemeenschap 'Prins Maurits'

Adres: Koningin Julianaweg 57, 3241 XB Middelharnis

Postadres: Postbus 181, 3240 AD Middelharnis

Contactpersoon: A. van Heinsberg

Tel.: 0187-482745

Internet: www.csgpm.nl

Email: a.vanheinsberg@csgpm.nl

2. Doelstelling van CSG Prins Maurits: missie en visie

2.1 Missie

CSG Prins Maurits wil dé protestants-christelijke school voor voortgezet onderwijs zijn voor leerlingen van Goeree-Overflakkee en de omliggende gebieden. De brede scholengemeenschap biedt alle schooltypen in het voortgezet onderwijs aan, waarbij het onderwijs voldoet aan de intern en extern gestelde kwaliteitseisen.

De grondslag van de Prins Maurits is de Bijbel als het onfeilbare Woord van God en de daarop gegronde Drie formulieren van Enigheid. Voor het personeel zijn deze geschriften leidend voor onderwijs en handelen en iedere medewerker is daarop aanspreekbaar.

Binnen een veilige en respectvolle leeromgeving ontvangt iedere leerling passend onderwijs en ondersteuning, waarbij recht wordt gedaan aan ieders talenten en ambities. De leerling wordt uitgenodigd het beste uit zichzelf te halen, zich te onderscheiden, zijn kennis te vergroten en zich breed te ontwikkelen.

2.2 Visie

Prins Maurits leidt leerlingen op tot zelfstandige - aan God en medemens verantwoordelijke - mensen. Het onderwijs is erop gericht om onze leerlingen te vormen tot burgers met een visie die op onze grondslag is gebaseerd.

3. Beleid per domein

3.1 Identiteit

In het gereformeerd belijden hebben we een gemeenschappelijke basis die we voor de leerlingen willen ontsluiten, zodat ze het zich eigen kunnen maken. CSG Prins Maurits is een christelijke school waar, in het besef van de gebrokenheid door de zonde, met liefde en verbondenheid aan God en elkaar wordt geleefd.

Motivatie

CSG Prins Maurits is een gemeenschap die leeft vanuit de Bijbel, het Woord van God, de bron en norm voor ons denken en handelen. Binnen deze gemeenschap is er ruimte voor eigenheid en ervaren we verbondenheid in ons gemeenschappelijk perspectief. Het perspectief geeft hoop op Gods genade in Jezus Christus, vanuit het besef van de gebrokenheid van het leven door de zonde. Dit perspectief is bepalend voor ons denken en handelen in deze wereld. De vruchten van het werk van de Geest komen hierin tot uitdrukking. Zoals beschreven in Galaten 5: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Samenvattend: wij willen leven uit genade, leven bij het Woord en leven in betrokkenheid op elkaar en deze wereld.

De opleiding van leerlingen tot zelfstandigheid en verantwoordelijkheid heeft veel facetten, maar in de kern gaat het ons om de vorming die gericht is op de eer van God door navolging van Christus in deze wereld, die gekenmerkt wordt door gebrokenheid en complexiteit. Deze vorming helpt onze leerlingen in het doen van 'recht en gerechtigheid' op de plaats waar God hen stelt. Mensen komen immers tot bloei in relatie tot God, de ander, tot de gemeenschap, tot de schepping en tot zichzelf, levend vanuit de genade van God in Christus.

3.2 Onderwijs

CSG Prins Maurits bevordert binnen een afdelingsspecifiek onderwijskundig concept kennis, kunde en wijsheid, zodat alle leerlingen adequaat worden toegerust voor hun toekomst.

Motivatie

Het onderwijs op CSG Prins Maurits legt een stevige basis voor het persoonlijk, moreel, maatschappelijk en beroepsmatig functioneren van de leerlingen. Dat veronderstelt een breed, eigentijds onderwijs- en vormingsaanbod dat gefundeerd is op ambitieuze, maar ook realistische doelen voor elke leerling. Docenten ontwerpen hun lessen binnen een afgesproken concept en besteden aandacht aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften. Dit bevordert verantwoordelijkheid en zelfstandigheid bij leerlingen.

Het mentoraat is een belangrijke taak en binnen afdelingen is er eenduidigheid in beleid en uitvoering. Voor een succesvol vervolg na CSG Prins Maurits is nodig dat leerlingen zich weten te verhouden tot de wereld om hen heen. Dit impliceert dat kritisch en genuanceerd gereageerd kan worden op vraagstukken en ze zelfstandig en bewust hun loopbaan vervolgen.

3.3 Personeel

Elke medewerker wordt geleid door bewogenheid voor leerlingen en liefde voor zijn vak. Iedereen verbindt deze grondhouding met zijn of haar pedagogisch en didactisch vakmanschap en integreert die in een eigentijds curriculum.

Motivatie

Het beleid voor personeel en scholing veronderstelt een lerende en dienstbare houding bij alle medewerkers. Medewerkers werken vanuit liefde voor jongeren en de vakken waarin gedoceerd wordt. Ze nemen verantwoordelijkheid en leggen verantwoording af om de ontwikkeling van de

leerlingen en de school te bevorderen.

De ontwikkeling van de organisatie vraagt in onderwijskundig opzicht om docenten die ruimte geven aan zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van leerlingen. Deze ruimte is gericht op cognitieve ontwikkeling, bekwaamheden en persoonsvorming van leerlingen. Vanwege de verdere digitalisering in de samenleving zijn medewerkers op de hoogte van technologische ontwikkelingen en weten ze die in te zetten in de lessen en de vorming van de leerlingen.

3.4 Leiderschap

Medewerkers en leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun persoonlijke ontwikkeling en geven medeleiding aan zichzelf. Ze zijn gericht op verbetering, hoge kwaliteit, betrouwbaarheid en een evenwichtige inzet.

Motivatie

Leiderschap vindt zijn kracht in persoonlijke verantwoordelijkheid van medewerkers en leerlingen. Dit houdt in dat je bereid bent om naar jezelf te kijken, je eigen gedrag te begrijpen en daar waar nodig te veranderen. Aanspreekbaar zijn, open staan voor de dialoog en onderlinge feedback zijn daarbij belangrijke thema's. Iedereen is, als het goed is, in staat om eigen grenzen te bewaken en een situatie te creëren waarin men zichzelf stimuleert om oplossingen te bedenken. Alleen dat zal op de lange termijn onderlinge samenwerking versterken en ervoor zorgen dat er persoonlijke groei en ontwikkeling is.

Medewerkers en leerlingen die leiderschap vertonen weten doelen te creëren en te verwezenlijken. Niet alleen persoonlijke doelen, maar hij of zij richt zich ook op de gezamenlijke doelen die binnen de organisatie gehaald moeten worden. Wie deze twee doelen met elkaar weet te verenigen heeft de kracht om leiding te geven aan zichzelf en anderen. Hij of zij kan de doelen van de organisatie realiseren waarbij gedeelde waarden en normen richtingbepalend zijn.

3.5 School en omgeving

CSG Prins Maurits betreft in een open en constructieve samenwerking de omgevingsrelaties actief bij het onderwijs en realiseert mede daardoor een krachtige leeromgeving voor alle leerlingen.

Motivatie

Ouderbetrokkenheid heeft positieve effecten op het leren van onze leerlingen. Met betrokken ouders kunnen we op een gelijkgestemde manier de leerlingen benaderen. Ouders kunnen worden toegerust en waar nodig ontstaat een betere leerprestatie. Daarnaast biedt ouderbetrokkenheid mogelijkheden om de ouders formeel via de MR en informeel via de ouderpanels respectievelijk mee te laten beslissen en denken over het beleid van de school.

Binnen onze scholengemeenschap leggen we waar dat kan een relatie tussen binnen- en buitenschools leren. We beschikken inmiddels over een groot netwerk van partners dat ingezet wordt ten dienste van de talentontwikkeling van onze leerlingen. We doen dat in de wetenschap dat een combinatie van talentontwikkeling binnen en buiten de school een ontwikkeling stimuleert die leerlingen motiveert het beste uit zichzelf te halen, successen te boeken en daarop trots te zijn. Ze krijgen de smaak te pakken om hun prestaties te verbeteren. Die ontwikkeling vergroot de handelingsmogelijkheden van onze leerlingen, waardoor ze met meer plezier naar school gaan en meer zelfvertrouwen krijgen. Bovendien kunnen bepaalde aspecten van talentontwikkeling niet door school worden geboden, maar juist wel door andere partners. Die overwegingen hebben geleid tot een intensieve samenwerking met regionale partners om leerlingen een kans te geven zich breed te oriënteren en hun talenten op meerdere fronten te ontwikkelen.

3.6 Financieel beleid

De school voert een verantwoord, doelmatig en meerjarig financieel beleid aan de hand van

indicatoren en kengetallen.

Motivatie

Het is een wettelijke taak om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Een van de taken van de Raad van Toezicht als interne toezichthouder is het toezien op de financiële doelmatigheid. Dit betreft het kosten- en doelbewust aanwenden van onderwijsgeld. In het bestuursverslag wordt hierover verantwoording afgelegd.

Het toezicht m.b.t. doelmatigheid is op dit moment binnen de sector voortgezet onderwijs nog in ontwikkeling. Vooruitlopend hierop heeft het begrip 'doelmatig' een plaats gekregen in het interne bestuurlijk toetsingskader (BTK). Voorgenomen kosten worden getoetst aan de overeengekomen doelstellingen van de organisatie.

4. Organisatiestructuur

4.1 Vereniging

De doelstelling van de 'Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijke scholen op Goeree en Overflakkee' is de juridische basis voor CSG Prins Maurits. Het College van Bestuur is het bevoegd gezag. Tijdens een jaarlijkse algemene vergadering, geleid door de Raad van Toezicht, legt het bevoegd gezag verantwoording af aan de vereniging.

De 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' is van toepassing op CSG Prins Maurits. De school is lid van de VO-raad. In 2023 is niet afgeweken van de Code Goed Onderwijsbestuur. In 2023 was geen sprake van zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact.

4.2 College van Bestuur

Het College van Bestuur bestaat uit de voorzitter, een lid (onderwijs) en een lid (bedrijfsvoering). Het CvB stuurt de teamleiders aan, die op hun beurt leiding geven aan hun teamleden.

5. Managementrapportage

Kwaliteitszorg

Intern kwaliteitsbeleid

Het kwaliteitsbeleid is vastgelegd in het jaarplan Kwaliteitszorg CSG Prins Maurits. In dit jaarplan zijn de volgende doelen geformuleerd:

1. het afdelingsplan en de bijbehorende teamplannen vormen een geheel, waarbij er gewerkt wordt vanuit een centraal pedagogisch-didactisch concept;
2. de teamplannen bevatten uitspraken over doelstellingen, resultaten (opbrengsten/onderwijsproces) en evaluatie, waarbij zichtbaar is dat er cyclisch gewerkt wordt aan verbeteringen;
3. de vakwerkplannen bevatten in de actieplannen en meerjarenplannen uitspraken over doelstellingen, resultaten (opbrengsten/onderwijsproces) en evaluatie, waarbij zichtbaar is dat er cyclisch gewerkt wordt aan verbeteringen; rol vakgroep tav NPO;
4. verbetering van de procedure en kwaliteit van toetsing binnen de vakken (onderbouw);
5. de individuele docenten formuleren binnen het IPB resultaten die herleidbaar zijn tot de doelen van het team en de vaksectie waartoe ze behoren;
6. de directie stuurt aantoonbaar op de verbetering van de onderwijskwaliteit;
7. de beschikbare kwaliteitsgegevens op leerlingniveau worden verbonden met de aanpak voor de betreffende leerlingen (kleine kwaliteit).

Met betrekking tot doel 1: de afdelingsplannen en bijbehorende teamplannen zijn gerealiseerd.

Met betrekking tot doel 2: met teamleiders worden gesprekken gevoerd over de wijze waarop cyclisch gewerkt wordt aan verbeteringen; teamplannen zijn geformuleerd volgens een vaste structuur.

Met betrekking tot doel 3: met vakgroepleiders worden gesprekken gevoerd over de wijze waarop cyclisch gewerkt wordt aan verbeteringen; actieplannen zijn geformuleerd volgens een vaste structuur; er is een nieuwe overlegstructuur met de vakgroepen.

Met betrekking tot doel 4: de procedure en kwaliteit van toetsing is respectievelijk vastgelegd in het toetsingsreglement en maakt deel uit van de kwaliteitsanalyse binnen de vakgroepen.

Met betrekking tot doel 5: dit wordt uitgevoerd in de IPB-cyclus, waarbij in het achterliggend jaar er ook nadrukkelijk de aandacht was voor de relatie tussen het functioneren van de docent en de functie (LB/LC/LD).

Met betrekking tot doel 6: het CvB is op de hoogte van kwaliteitsgegevens die verzameld worden op basis van een kwaliteitskalender en stuurt waar nodig bij via de teams/vakgroepen. Er zijn twee datacoaches beschikbaar voor vragen met betrekking tot de kwaliteitsgegevens die beschikbaar zijn binnen MMP. Zij helpen met het aanleveren van gegevens vanuit MMP richting teams/vakgroepen en kunnen evt. verdiepende data-vragen behandelen.

Met betrekking tot doel 7: RTTI biedt hiervoor een goed aanknopingspunt omdat daarin individuele leerlinggegevens verbonden worden met de ontwikkeling van deze leerlingen. Maar je kunt hierbij ook denken aan het gebruik van Cito-gegevens en de DIA-toetsen. In de gedigitaliseerde opzet voor rapportvergaderingen is er eveneens een nadrukkelijker verbinding tussen de resultaten van de leerling en de aanpak per vak.

Per 1-8-2023 is er een nieuw onderzoekskader van de inspectie:

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderzoekskaders

Extern kwaliteitsbeleid

Het extern kwaliteitsbeleid bestaat in de eerste plaats uit de verticale verantwoording naar de Inspectie en de horizontale verantwoording naar ouders/kerken/basisscholen uit het voedingsgebied/samenwerkingspartners. Deze verantwoording krijgt vorm in het jaarverslag, in de publieksversie van het jaarverslag op www.csgpm.nl en in gesprekken met het ouderpanel, kerken, in bijeenkomsten met de toeleverende basisscholen en de andere samenwerkingspartners.

Het extern kwaliteitsbeleid bestaat in de tweede plaats uit actieve participatie in verschillende onderwijsnetwerken, die deels verbonden zijn met het DCO (Dienstencentrum Onderwijs)-platform Zeeland en deels met landelijke of identiteitsgebonden netwerken. In deze netwerken wordt kennis opgedaan en vindt intervisie plaats. Voor kwaliteitszorg wordt geparticipeerd in het DCO-platform (Zeekwal) en in de klankbordgroep Vensters van de VO-raad.

Onderwijskundige ontwikkelingen

In 2023 is het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van toepassing, waaraan de onderstaande onderwijskundige doelen zijn verbonden (het nummer van het doel refereert aan het Strategisch Beleidsplan 2019-2023).

Nr.	Doelen
1	De christelijke identiteit van de school wordt niet alleen beleden, maar ook beleefd in de school.
2	Elke afdeling en vakgroep voert een programma voor toerusting en vorming uit, wat past bij de leerlingen.
3	De leerling ontwikkelt vaardigheden op het gebied van omgaan met informatie, kritisch denken, meningsvorming en verwoording .
4	Elke afdeling heeft een onderwijsconcept gericht op het nemen van verantwoordelijkheid en het geven van zelfstandigheid.
5	De leerlingen volgen onderwijs volgens een concept dat uitgaat van lesgeven op basis van gestelde doelen, evaluatie van behaalde resultaten en leerlinggerichte feedback.
7	De vaksecties leggen uit op welke wijze het vak / curriculum zich verhoudt tot wat van leerlingen in deze tijd (vervolgonderwijs/werkveld) wordt verwacht.
11	Leerlingen formuleren doelen passend bij hun loopbaanontwikkeling en kunnen daarop reflecteren.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2023

- inzet van extra vormende activiteiten die leerlingen helpen in de sociaal-emotionele ontwikkeling na een lange coronaperiode;
- inzet maatwerktrajecten door docenten, mentoren en tutoren (leerlingen helpen leerlingen) voor leerlingen die extra cognitieve ondersteuning nodig hebben;
- invoering van een kwaliteitscommissie die een monitorfunctie heeft in een periodieke (drie keer per jaar) analyse van de cijferresultaten van leerlingen en rapporteert aan het CvB, vakgroepleiders en teamleiders;
- doorvertaling van de SLO-bouwstenen van burgerschap naar een pedagogische opdracht per bouwsteen; deze pedagogische opdrachten geven weer hoe onze school naar de betreffende bouwsteen kijkt vanuit onze eigen visie en de opdrachten bieden voor de lespraktijk een handvat om volgens het principe van “hart - hoofd – handen” te komen tot een uitwerking van de opdrachten;
- het maken van een webtool voor de opzet van een leerlijn Burgerschap;
- de verwerking van de uitkomsten van de studiedag over Burgerschap van 1 november jl.;
- het volgen van de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot Burgerschap;

- vernieuwde opzet van de gesprekkencyclus met docenten met meer aandacht voor werkdruk, teamfunctioneren (nemen van verantwoordelijkheid), pedagogisch-didactische kwaliteit en de ontwikkeling/scholing van de docent;
- aanpassing van de normjaartaak van de docenten door de inzet van de werkdrukverlagende middelen;
- borgen van de (kwaliteit van de) samenwerking in het vmbo en mbo op de beroepscampus;
- starten van een opleidingsschool in samenwerking met scholen van een ongeveer gelijke signatuur;
- uitwerking van 10-14 onderwijs dat momenteel wordt vormgegeven binnen een pilot tussen CSGPM en Kindwijs;
- onderwijskundige en organisatorische uitwerking van de opzet van Connect. Alle participanten hebben zich inhoudelijk via een samenwerkingsovereenkomst gecommitteerd aan de opzet en doelstellingen. Het document bevat enerzijds een beschrijving van het totaalproces en anderzijds een planningsdocument voor de korte en middellange termijn.

Toelatingsbeleid

De leidende rol van de Bijbel maakt dat we een duidelijk toelatingsbeleid hebben. Voor toelating tot de CSG Prins Maurits dient er een relatie met een protestants-christelijk kerkgenootschap te zijn. Is dat niet het geval dan volgt een toelatingsgesprek. Het respecteren van de grondslag van de school is een vereiste. Verder verwachten we van al onze leerlingen dat zij deelnemen aan alle identiteitsgebonden activiteiten en lessen van de school. En zij dienen zich te onthouden van uitingen die de identiteit van de school of het onderwijs ondergraven. Op www.csgpm.nl is dit beleid gepubliceerd.

Internationalisering

In 2022-2023 is op basis van het beleidsplan voor internationalisering gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

1. de uitvoering van twee Erasmus-KA2-projecten in samenwerking met de partnerscholen in Duitsland (Andreanum Gymnasium) en Roemenië (Bethany Highschool); beide aanvragen hebben vertraging opgelopen door corona-omstandigheden, maar in 2021-2022 was het mogelijk om weer fysieke mobiliteiten uit te voeren; de projecten zijn afgerond per 31-07-2023. Beide projecten zijn door het Nuffic als voldoende beoordeeld en de projecten zijn financieel afgerekend.
2. In september 2022 was er helaas onvoldoende belangstelling van leerlingen voor de SLC (Student Leadership Conference) in Hongarije; in september 2023 heeft wel een groep leerlingen met een docent de SLC bezocht.
3. De voorbereidingen voor het uitwisselingsproject met onze partnerschool 'Etablissement Daniel' in Frankrijk zijn gestart en in maart 2024 wordt het project hervat dat sinds het begin van Covid stil heeft gelegen.
4. In september 2022 is in het kader van een Young Ambassadorsproject (onderdeel van Xplore - Vwo) de gemeente van Montauban in Zuid-Frankrijk bezocht; leerlingen hebben deelgenomen aan een jongerenconferentie van de Unepref; vanwege een schoolbrede herziening van het excursiebeleid is het op dit moment nog onduidelijk of dit project een vervolg kan krijgen.
5. In oktober 2023 heeft het vmbo-project met verzorgende instellingen in Roemenië (Sibiu en omgeving) weer plaats gevonden.

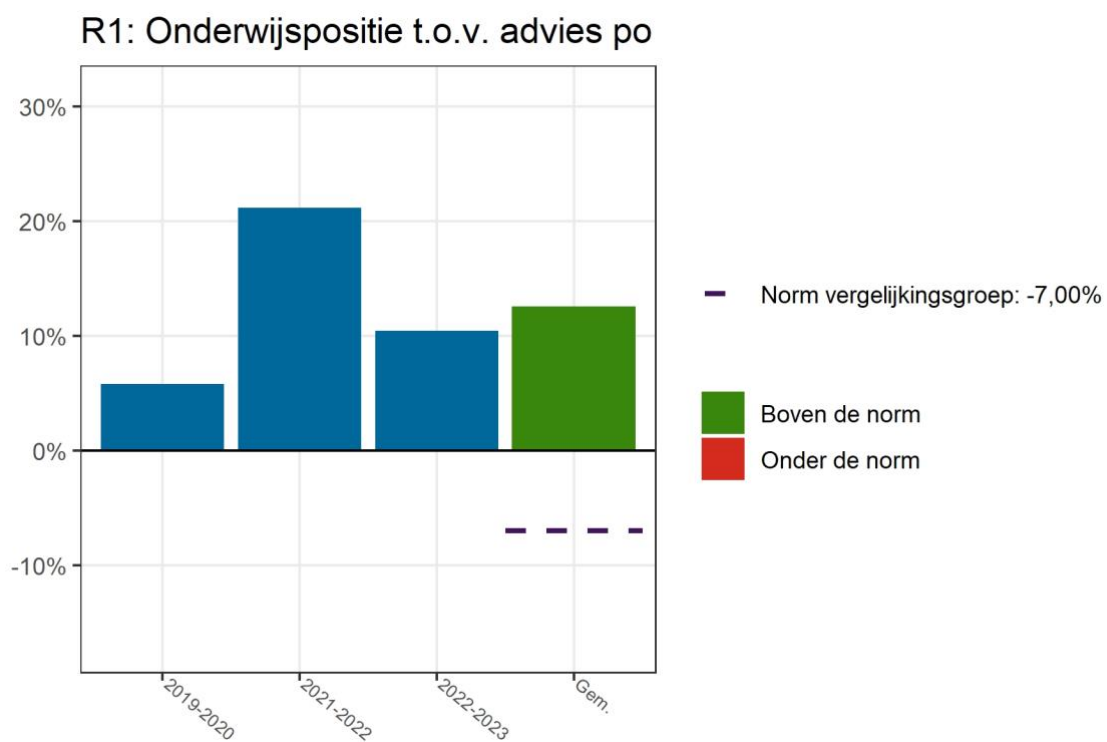
6. In oktober 2023 heeft een groep leerlingen deelgenomen aan het project met de talenschool in Bournemouth (Engeland).

7. Het uitvoeren van activiteiten gericht op versterkt talenonderwijs in de vorm van het aanbieden van onderwijs gericht op het behalen van taalcertificaten Delf, Goethe en Cambridge.

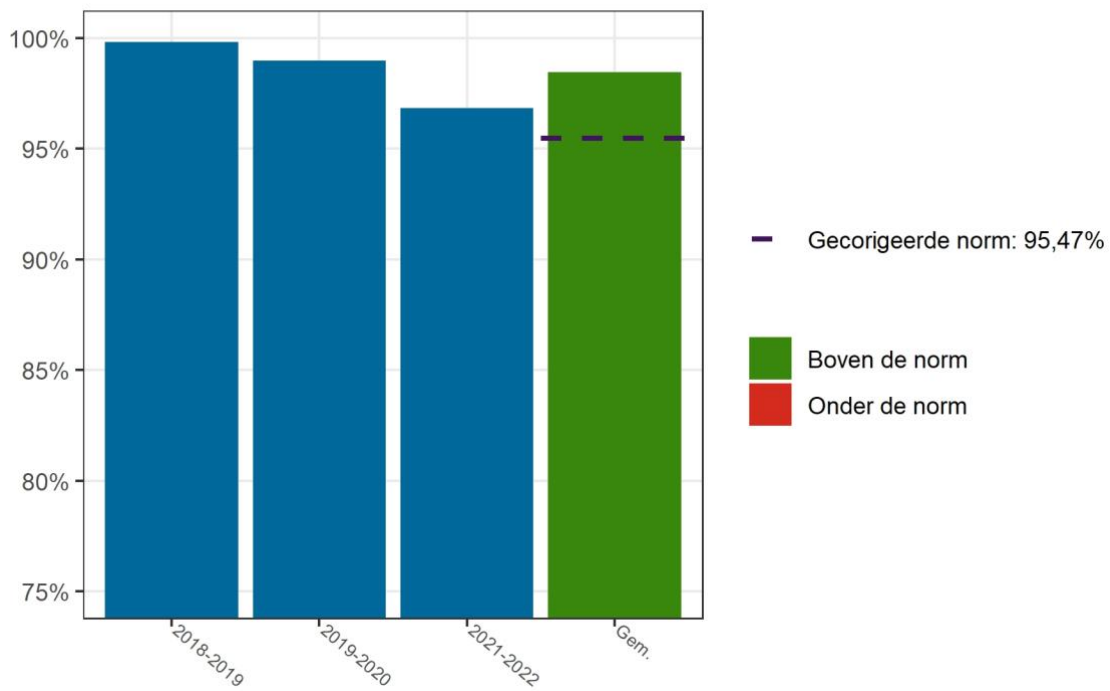
8. Het voorbereiden van een subsidie-aanvraag KA2 voor een nieuw project met onze Hongaarse partnerschool in Szentendre.

Onderwijsprestaties

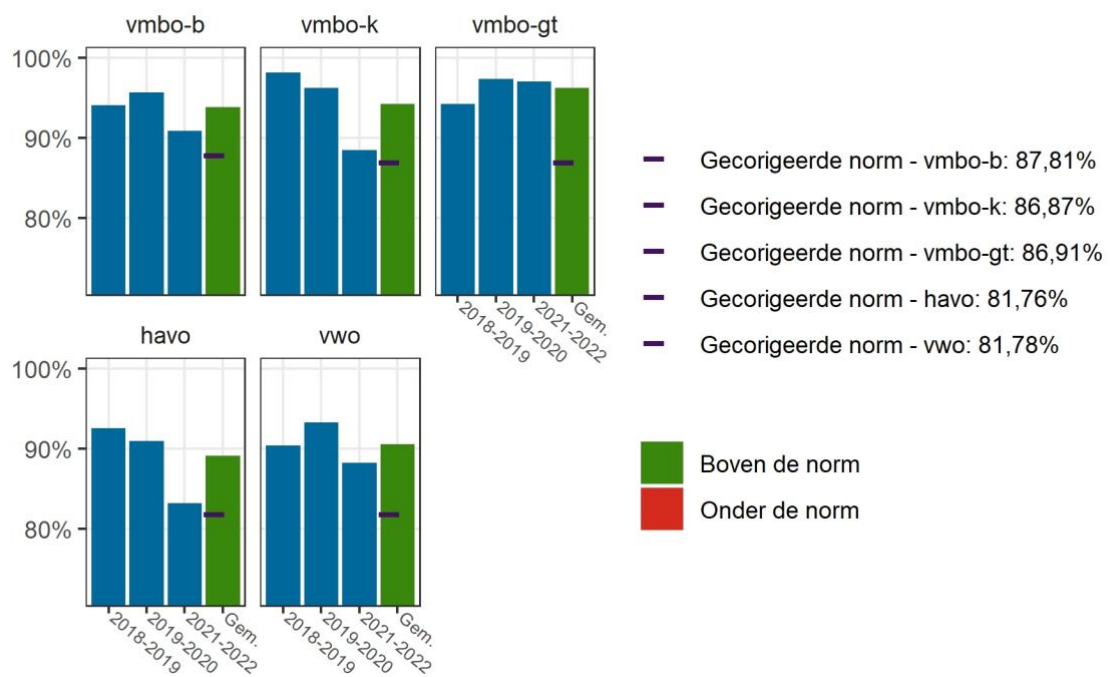
In de overzichten hieronder is te zien dat we een uitstekend rendement hebben in onderbouw en bovenbouw en ruim boven de gestelde norm scoren.

R2: Onderbouwsnelheid

R3: Bovenbouwsucces

6. Risico-analyse en meerjarenraming

Risico-analyse

De CSG Prins Maurits acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Uit de inventarisatie zijn in totaal 43 risico's in beeld gebracht.

Totaal grote risico's: € 2.405.000

Overige risico's: € 2.620.000

Totaal alle risico's: € 5.025.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 5.025.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande tabel toont de resultaten van de risicosimulatie.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 645.235
10%	€ 746.542
15%	€ 821.188
20%	€ 883.156
25%	€ 936.804
30%	€ 987.857
35%	€ 1.037.920
40%	€ 1.085.462
45%	€ 1.132.734
50%	€ 1.181.403
55%	€ 1.231.619
60%	€ 1.285.485
65%	€ 1.344.482
70%	€ 1.411.712
75%	€ 1.490.022
80%	€ 1.590.260
85%	€ 1.728.247
90%	€ 1.924.071
95%	€ 2.187.282

Uit de tabel volgt dat 95% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2.187.282 (benodigde weerstandscapaciteit).

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Het betreft het totaal aan eigen vermogen per 31-12-2023: € 4.986.336.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 4.986.336	= 2,28
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 2.187.282	

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

CSG Prins Maurits

Meerjarenraming 2024 - 2029

Koningin Julianaweg 57
3241 XB Middelharnis

Postbus 181
3240 AD Middelharnis

T (0187) 48 27 45
E info@csgpm.nl

IBAN NL71 RABO 0342 0041 90
BIC RABONL2U

www.csgpm.nl

CSG Prins Maurits is de christelijke scholengemeenschap
voor pro, vmbo, mavo, havo, vwo & gymnasium

ONTMOET JE TOEKOMST

**CSG PRINS MAURITS
MEERJARENRAMING 2024-2029**

omschrijving	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Aantal leerlingen 1-10-(t-1)	1.558	1.532	1.490	1.494	1.505	1.492
BATEN						
Lumpsum	€ 16.336.299	€ 16.574.752	€ 16.605.030	€ 17.192.480	€ 17.837.563	€ 18.247.620
Funciemix Randstad	€ 282.275	€ 277.482	€ 269.930	€ 270.695	€ 272.636	€ 270.383
Ondersteuningsbekostiging SWV	€ 1.170.783	€ 1.175.057	€ 1.176.717	€ 1.187.387	€ 1.199.585	€ 1.207.692
Strategisch personeelsbeleid	€ 199.346	€ 97.981	€ 95.314	€ 95.584	€ 96.269	€ 95.474
Werkdrukmiddelen	€ 545.105	€ 536.262	€ 520.229	€ 522.194	€ 525.352	€ 521.527
Overige personeelsbaten	€ 231.526	€ 201.461	€ 202.555	€ 203.681	€ 204.842	€ 206.037
Vergoeding huisvesting	€ 143.156	€ 146.019	€ 148.940	€ 151.918	€ 154.957	€ 158.056
Ouderbijdragen	€ 566.565	€ 556.944	€ 541.785	€ 543.322	€ 547.216	€ 542.695
Baten overige activiteiten	€ 94.142	€ 92.543	€ 90.024	€ 90.280	€ 90.927	€ 90.176
Reizen en excursies	€ 247.616	€ 243.411	€ 236.786	€ 237.458	€ 239.160	€ 237.184
TOTAAL BATEN	€ 19.816.813	€ 19.901.912	€ 19.887.310	€ 20.495.000	€ 21.168.507	€ 21.576.844
SALDO BATEN EN LASTEN	-€ 518.821	-€ 336.978	-€ 317.278	-€ 118.901	€ 9.023	-€ 43.314
Rente	€ 163.583	€ 142.046	€ 131.417	€ 135.002	€ 154.305	€ 163.473
SALDO NA FINANCIËLE BATEN	-€ 355.238	-€ 194.932	-€ 185.861	€ 16.102	€ 163.327	€ 120.159
Onttrekking aan bestemmingsreserve NPO	€ 415.203	€ 63.416	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo na onttrekking aan bestemmingsreserve N	€ 59.965	-€ 131.516	-€ 185.861	€ 16.102	€ 163.327	€ 120.159
Cumulatief saldo 2024-2029						€ 42.176

omschrijving	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
LASTEN						
Salariskosten	€ 15.025.624	€ 14.847.855	€ 14.837.330	€ 15.096.798	€ 15.546.294	€ 15.858.186
Opleiding en nascholung	€ 115.000	€ 117.300	€ 119.646	€ 122.039	€ 124.480	€ 126.969
Werkkostenregeling	€ 130.000	€ 132.600	€ 135.252	€ 137.957	€ 140.716	€ 143.531
Bedrijfsgezondheidszorg	€ 40.000	€ 40.800	€ 41.616	€ 42.448	€ 43.297	€ 44.163
Overige personele lasten	€ 100.000	€ 102.000	€ 104.040	€ 106.121	€ 108.243	€ 110.408
Personeelslasten	€ 15.410.624	€ 15.240.555	€ 15.237.884	€ 15.505.363	€ 15.963.030	€ 16.283.257
Afschrijvingskosten	€ 392.435	€ 414.513	€ 334.019	€ 392.764	€ 400.178	€ 472.128
Dotatie voorziening onderhoud	€ 296.072	€ 301.993	€ 308.033	€ 314.194	€ 320.478	€ 326.887
Schoonmaakkosten	€ 270.000	€ 275.400	€ 280.908	€ 286.526	€ 292.257	€ 298.102
Publiekrechtelijke heffingen	€ 15.000	€ 15.300	€ 15.606	€ 15.918	€ 16.236	€ 16.561
Afvalverwerking	€ 20.000	€ 20.400	€ 20.808	€ 21.224	€ 21.649	€ 22.082
Beveiliging	€ 40.000	€ 40.800	€ 41.616	€ 42.448	€ 43.297	€ 44.163
Energiekosten	€ 300.000	€ 306.000	€ 312.120	€ 318.362	€ 324.730	€ 331.224
Huur huisvesting	€ 703.806	€ 717.882	€ 732.240	€ 746.884	€ 761.822	€ 777.058
Huisvestingslasten	€ 1.644.878	€ 1.677.775	€ 1.711.331	€ 1.745.557	€ 1.780.469	€ 1.816.078
Lesmethoden	€ 425.000	€ 433.500	€ 442.170	€ 451.013	€ 460.034	€ 469.234
Leermiddelen vakgroepen	€ 507.034	€ 511.998	€ 523.918	€ 542.640	€ 553.493	€ 564.563
ICT	€ 325.580	€ 332.092	€ 338.733	€ 345.508	€ 352.418	€ 359.467
Magister	€ 65.000	€ 66.300	€ 67.626	€ 68.979	€ 70.358	€ 71.765
Kwaliteitszorg	€ 80.000	€ 81.600	€ 83.232	€ 84.897	€ 86.595	€ 88.326
Mediatheek	€ 5.000	€ 5.100	€ 5.202	€ 5.306	€ 5.412	€ 5.520
Kopiëren/printen	€ 70.000	€ 71.400	€ 72.828	€ 74.285	€ 75.770	€ 77.286
Leermiddelen	€ 1.477.614	€ 1.501.989	€ 1.533.709	€ 1.572.627	€ 1.604.080	€ 1.636.161
Salarisadministratie	€ 55.000	€ 56.100	€ 57.222	€ 58.366	€ 59.534	€ 60.724
Accountant	€ 18.000	€ 18.360	€ 18.727	€ 19.102	€ 19.484	€ 19.873
Deskundigenadvies	€ 15.000	€ 15.300	€ 15.606	€ 15.918	€ 16.236	€ 16.561
Telefoon en internet	€ 25.000	€ 25.500	€ 26.010	€ 26.530	€ 27.061	€ 27.602
Kantoorbenodigdheden	€ 15.000	€ 15.300	€ 15.606	€ 15.918	€ 16.236	€ 16.561
Porti	€ 15.000	€ 15.300	€ 15.606	€ 15.918	€ 16.236	€ 16.561
Administratie- en beheerslasten	€ 143.000	€ 145.860	€ 148.777	€ 151.753	€ 154.788	€ 157.884
Public relations, marketing en open d	€ 90.000	€ 91.800	€ 93.636	€ 95.509	€ 97.419	€ 99.367
Kleine inventaris	€ 45.000	€ 45.900	€ 46.818	€ 47.754	€ 48.709	€ 49.684
Vakliteratuur	€ 6.000	€ 6.120	€ 6.242	€ 6.367	€ 6.495	€ 6.624
Contributies	€ 65.000	€ 66.300	€ 67.626	€ 68.979	€ 70.358	€ 71.765
Verzekeringen	€ 13.000	€ 13.260	€ 13.525	€ 13.796	€ 14.072	€ 14.353
Testen en toetsen	€ 10.000	€ 10.200	€ 10.404	€ 10.612	€ 10.824	€ 11.041
Activiteiten ouderbijdragen	€ 566.565	€ 556.944	€ 541.785	€ 543.322	€ 547.216	€ 542.695
Overige activiteiten	€ 94.142	€ 92.543	€ 90.024	€ 90.280	€ 90.927	€ 90.176
Reizen en excursies	€ 262.616	€ 258.411	€ 251.786	€ 252.458	€ 254.160	€ 252.184
Overige lasten	€ 114.760	€ 116.720	€ 117.020	€ 116.760	€ 116.760	€ 116.760
Overige lasten	€ 1.267.082	€ 1.258.198	€ 1.238.867	€ 1.245.836	€ 1.256.940	€ 1.262.157
TOTAAL LASTEN	€ 20.335.634	€ 20.238.891	€ 20.204.588	€ 20.613.901	€ 21.159.484	€ 21.620.157

**CSG PRINS MAURITS
MEERJARENBALANS 2024-2029**

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
ACTIVA						
Materiele vaste activa	€ 3.764.849	€ 3.961.896	€ 3.781.677	€ 3.858.913	€ 3.643.735	€ 3.662.607
Vorderingen	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Liquide middelen	€ 4.421.655	€ 3.839.288	€ 3.551.347	€ 3.647.718	€ 4.169.551	€ 4.417.819
	€ 8.886.504	€ 8.501.184	€ 8.033.024	€ 8.206.630	€ 8.513.286	€ 8.780.426
PASSIVA						
Algemene reserve	€ 1.074.017	€ 940.502	€ 752.640	€ 766.742	€ 928.069	€ 1.046.228
Bestemmingsreserve (publiek)	€ 1.763.428	€ 1.700.012	€ 1.700.012	€ 1.700.012	€ 1.700.012	€ 1.700.012
Bestemmingsreserve (privaat)	€ 4.000	€ 6.000	€ 8.000	€ 10.000	€ 12.000	€ 14.000
Eigen vermogen (totaal)	€ 2.841.445	€ 2.646.514	€ 2.460.652	€ 2.476.754	€ 2.640.081	€ 2.760.240
Voorzieningen	€ 3.645.058	€ 3.454.671	€ 3.172.372	€ 3.329.876	€ 3.473.204	€ 3.620.186
Langlopende schulden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kortlopende schulden	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000
	€ 8.886.504	€ 8.501.184	€ 8.033.024	€ 8.206.630	€ 8.513.286	€ 8.780.426
TOTAAL BATEN (excl. rente)	€ 19.816.813	€ 19.901.912	€ 19.887.310	€ 20.495.000	€ 21.168.507	€ 21.576.844

KENGETALLEN						
Kapitalisatiefactor ((bal.tot. - grond)/TB) (OCW: max. 35%)	45%	42%	40%	40%	40%	40%
Onderverdeling kapitalisatiefactor:						
- transactiefunctie (KS/TB) (OCW: max. 12%)	12%	12%	12%	12%	11%	11%
- financieringsfunctie (0,5*tot. AW MVA/TB) (OCW: max. 18%)	24%	25%	26%	27%	18%	18%
- bufferfunctie (saldo) (onvoorziene risico's) (OCW: max. 5%, KPI 19: min. 10%)	9%	5%	2%	1%	11%	11%
Weerstandsvermogen (EV/TB) (OCW: min. 5%, KPI 18: min. 10%)	14%	13%	12%	12%	12%	13%
Solvabiliteit (EV/TV) (OCW: min. 30%, KPI 16: min. 30%)	32%	31%	31%	30%	31%	31%
Liquiditeit (VA/KS) (OCW: min.: 75%, KPI 17: min. 200%)	213%	189%	177%	181%	203%	213%
Rentabiliteit (resultaat/TB) (OCW: max. -10%, KPI 20: min. 0%)	-1,8%	-1,0%	-0,9%	0,1%	0,8%	0,6%
Signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen cf. model OCW (OCW: 1)	0,47	0,42	0,41	0,40	0,44	0,46
Totaal baten	€ 19.816.813	€ 19.901.912	€ 19.887.310	€ 20.495.000	€ 21.168.507	€ 21.576.844
Aanschafwaarde gebouwen	€ 2.154.782	€ 2.154.782	€ 2.154.782	€ 2.154.782	€ 2.154.782	€ 2.154.782
Boekwaarde overige materiële vaste activa	€ 3.650.746	€ 3.849.994	€ 3.674.118	€ 3.751.699	€ 3.538.867	€ 3.559.337
Publiek eigen vermogen	€ 2.837.445	€ 2.640.514	€ 2.452.652	€ 2.466.754	€ 2.628.081	€ 2.746.240
0,5*AW gebouwen*1,27	€ 1.368.287	€ 1.368.287	€ 1.368.287	€ 1.368.287	€ 1.368.287	€ 1.368.287
boekwaarde resterende MVA	€ 3.650.746	€ 3.849.994	€ 3.674.118	€ 3.751.699	€ 3.538.867	€ 3.559.337
0,05*totaal baten	€ 990.841	€ 995.096	€ 994.365	€ 1.024.750	€ 1.058.425	€ 1.078.842
normatief publiek eigen vermogen	€ 6.009.873	€ 6.213.376	€ 6.036.770	€ 6.144.735	€ 5.965.579	€ 6.006.466
Bovenmatig publiek eigen vermogen (als positief)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Werkelijk/normatief publiek eigen vermogen	0,47	0,42	0,41	0,40	0,44	0,46
Rente	€ 163.583	€ 142.046	€ 131.417	€ 135.002	€ 154.305	€ 163.473

Toelichting

Materiële vaste activa: gerekend met investeringen en afschrijvingen volgens investeringsbegroting.
Vorderingen: constant verondersteld.
Liquide middelen: berekend o.b.v. balanstotaal.
Eigen vermogen: gerekend met exploitatieresultaten volgens meerjarenraming.
Voorzieningen: onderhoud volgens MOP 2020, jubilea constant verondersteld.
Langlopende schulden: aflopend.
Kortlopende schulden: constant verondersteld.
Totaal baten: conform meerjarenraming.
Signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen: publiek eigen vermogen/normatief eigen vermogen
Normatief eigen vermogen: 0,5*(aanschafwaarde gebouw*1,27)+boekwaarde resterende materiële vaste activa+5% van alle baten

Afkortingen

TB = totaal baten
KS = kortlopende schulden
AW MVA = aanschafwaarde materiële vaste activa
EV = eigen vermogen
TV = totaal vermogen
VA = vlottende activa
MOP = meerjarenonderhoudsplan

MEERJARENRAMING 2024-2029

TOELICHTING

Doelstellingen

Het huidige strategisch beleidsplan (SBP) omvat de periode 2019-2023. Intussen werken we aan het nieuwe SBP 2024-2028. Met diverse interne en externe belangengroepen wordt het vorige SBP geëvalueerd en input opgehaald voor het nieuwe SBP. De algemene verwachting is, dat de grote lijn van het vorige SBP zal worden aangehouden in het nieuwe SBP, dat in het voorjaar 2024 klaar zal zijn. Vooral nog is wat de doelstellingen betreft geen rekening gehouden met grote wijzigingen met grote financiële impact. De voortgaande lijn zal voor de meeste onderwerpen binnen de huidige strategische domeinen worden gecontinueerd. Het onderwerp identiteit/burgerschap krijgt vanuit de overheid meer aandacht. We streven naar een verantwoorde actualisatie van doelstellingen, die voor alle partijen binnen de school (be)leefbaar is.

De huidige kritische prestatie-indicatoren (KPI's) raken de domeinen identiteit, onderwijs, personeel, leiderschap, school en omgeving en financiën en organisatie (zie verder het strategisch beleidsplan).

De financiële KPI's zijn opgenomen in de meerjarenraming in de vorm van kengetallen. M.b.t. deze kengetallen is de norm van het ministerie van OCW vermeld, maar ook de (afwijkende) interne norm. Belangrijke leidraad is, dat incidentele middelen niet zullen worden gebruikt voor structurele kosten.

Bij de totstandkoming van de meerjarenraming is een aantal varianten doorgerekend. Het calculatiemodel is zodanig ingericht, dat met een enkele handeling voor de best denkbare variant kan worden gekozen. Hierop is deze toelichting gebaseerd.

Over de resultaten m.b.t. de doelstellingen wordt elk halfjaar gerapporteerd in een MARAP en elk kwartaal in een FINRAP.

Leerlingenaantal

De prognose van het aantal leerlingen is een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van de meerjarenraming.

De zwarte getallen in de tabel hierna waren vorig jaar ook vermeld; de rode getallen zijn nieuw. Vensters Voor Verantwoording en Verus hebben geen recentere aantallen bekend gemaakt. Voion (uitvoering van arbowetgeving in de onderwijssector) heeft ook de beschikking over leerlingaantallen. Ze zijn ontleend aan DUO, maar kennelijk met een andere bewerkingsslag beschikbaar gesteld.

Schooljaar	Model PM	Model PM	Vensters	DUO	DUO	Verus	Voion
	Sep22	Sep23	Apr22	Jun22	Jul23	Sep22	Jan23
2023-2024	1577	1558	1621	1649	1621	1597	1596
2024-2025	1554	1532	1601	1622	1611	1589	1591
2025-2026	1498	1490	1555	1580	1593	1558	1541
2026-2027	1490	1494	1538	1584	1600	1556	1521
2027-2028	1494	1505	1528	1579	1607	1566	1505
2028-2029	1479	1492	1511	1576	1619	1567	1484
2029-2030		1480	1505		1634	1579	1472

De instroom in klas 1 en de trend van het totale aantal leerlingen, beide volgens DUO, zijn verwerkt in het model PM. Het totaal aantal leerlingen laat een verschil zien, afhankelijk van de gekozen bron. We kiezen net als vorige jaren opnieuw voor de leerlingaantallen volgens het model PM, omdat dit model de lokale situatie het beste benadert. In vergelijking met de andere bronnen is dit bovendien een voorzichtige benadering en dat spreekt in onzekere tijden (demissionair kabinet, wereldsituatie) vanzelfsprekend aan.

De instroom in klas 1 in 2022-2023 was 17 leerlingen lager dan verwacht. In 2023-2024 is dit 9 hoger dan verwacht. Mogelijk valt het effect van de hogere OV-tarieven vanuit Zeeland relatief mee. Althans, mogelijk speelt dit argument wat minder dan verwacht in de schoolkeuze van Zeeuwse leerlingen/ouders.

De uitstroom vanuit havo 3 en havo 4 naar het MBO is hoger dan verwacht. Dit lijkt een trend te worden en vraagt om specifieke aandacht in mogelijkheden van sturing. In de prognose is voor de komende jaren met deze hogere afstroom rekening gehouden.

Nu de volledige beroeps-campus in gebruik genomen is en het technasium en sciencelab volledig functioneren, wordt hieraan de komende tijd in PR-uitingen veel aandacht besteed. Naast de al een jaar eerder bekende RGO-beroeps-campus is er nu ook de PM-beroeps-campus. Aan onze doelgroep moet blijvend intensief worden uitgelegd, dat een leerling niet bij de campus wordt ingeschreven, maar bij de PM of de RGO. Voor alle VMBO-profielen kunnen leerlingen bij de PM terecht.

Het is bijzonder lastig aan te geven, wat per saldo het toekomstig effect is van: minder Zeeuwse leerlingen, meer leerlingen beroeps-campus, meer leerlingen technasium. In de meerjarenraming is uitgegaan van saldo nul. De komende tijd vindt verdere monitoring plaats.

Zie voor verdere uitwerking van de leerlingaantallen per afdeling en schooljaar de laatste pagina van deze toelichting.

Betaalbaarheid onderwijsaanbod

Het uitgangspunt is, dat het onderwijsaanbod niet negatief zal worden aangepast. Onderzoek is gedaan naar de betaalbaarheid van met name de kleine klassen in de bovenbouw mavo, havo, vwo en gymnasium, gerelateerd aan de verwachte krimp van het totaal aantal leerlingen. Het betreft met name de vakken frans, handvaardigheid, latijn,

muziek en tekenen. Het aantal lessen, dat hieraan in de bovenbouw wordt besteed blijkt ruim één fte te zijn. Het schrappen van dit brede aanbod levert dus in verhouding niet veel financiële ruimte op, mocht dit op enig moment aan de orde zijn. Het is verstandig om dit brede onderwijsaanbod voorsnog intact te laten om leerlingen zoveel mogelijk keuzemogelijkheden te bieden, waardoor de school ook op dit punt aantrekkelijk blijft om er onderwijs te volgen.

Hetzelfde financiële effect kan vrij gemakkelijk worden bereikt door de klassendelers (aantal leerlingen per klas) licht aan te passen, inclusief het combineren van kleine groepen.

Voorsnog zal de komende jaren hiervoor gekozen worden.

De verwachte leerlingendaling kan financieel worden opgevangen door vermindering van de flexibele schil in het personeelsbestand. Verder speelt de jaarlijkse afbouw van het personeelsbestand a.g.v. het aflopen van de tijdelijke NPO-middelen een rol van betekenis. De flexibele schil (op dit moment bij het OP 22,8 fte en bij het OOP 5,1 fte) is groot genoeg om als oplossing te kunnen dienen. Natuurlijk is er dan wel de uitdaging om het onderwijskundig verantwoord te doen, mede afhankelijk van de ontwikkeling in de keuzes van leerlingen voor profielen en vakkenpakketten.

In de meerjarenraming is rekening gehouden met de tijdige afbouw van het personeelsbestand. Concreet gaat het om het volgende.

Tijdelijke benoemingen op basis van de tijdelijke NPO-middelen:

- 2021-2022: 9,4 fte leraren en 4,0 fte OOP

- 2022-2023: 2,0 fte leraren

Daling leerlingaantal 2024-2029: 6,6 fte leraren

Totaal betreft het 22,0 fte.

De afbouw zal plaatsvinden door tijdelijke benoemingen niet te verlengen en door gebruik te maken van natuurlijk verloop.

Jaarlijkse afbouw per 1 augustus, verwerkt in meerjarenraming (overigens vergelijkbaar met de vorige meerjarenraming), totaal 20 fte:

2024: 6 fte leraren en 2 fte OOP

2025: 6 fte leraren en 2 fte OOP

2026: 5 fte leraren

2027: 2 fte leraren

2028: 2 fte leraren

2029: 1 fte leraren

De invoering van de nieuwe leerweg in de mavo, waarin de gemengde leerweg en de theoretische leerweg zouden worden samengevoegd, is voorlopig niet meer aan de orde.

Wel volgen deze leerlingen naast de theoretische vakken ook een praktijkgericht programma. Het doel is om leerlingen optimaal voor te bereiden op doorstroom naar mbo-4 opleidingen of naar havo.

Ook binnen het havo-onderwijs is een praktijkvak ingevoerd met als doel een betere voorbereiding op het kiezen van een vervolgopleiding in het hbo.

Uitgangspunt is, dat deze programma's binnen de bestaande formatie kunnen worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Jaarlijks zal wat het personeelsbestand betreft een afweging gemaakt worden welke maatregelen nodig zijn i.v.m. de betaalbaarheid. Er is een spanningsveld tussen het niet verlengen van tijdelijke contracten en het mogelijk toch willen behouden van docenten i.v.m. de voorlopig blijvende krapte op de onderwijs-arbeidsmarkt. Deze krapte zal naar verwachting toenemen, omdat de roep om een lager aantal lessen per week in de cao op te nemen steeds sterker wordt. In de huidige cao is tussentijds het keuzebudget verhoogd (van 50 naar 90 uur op jaarbasis), in te wisselen voor een lagere lestaak en niet meer voor verlof. In de nabije toekomst zullen dan ook eerder meer dan minder leraren nodig zijn. Het toekomstige kabinet kan een belangrijke sleutel tot de oplossing van het lerarentekort hanteren, nl. het verlagen van de onderwijstijd. In vergelijking met andere landen geven leraren in ons land meer lessen per week dan elders.

Een deel van de kabinetsbijdrage van 2023 staat onder druk in het licht van toekenning in 2024. Dit betreft de aanvullende gelden voor strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim. Het effect is ongeveer € 100.000 minder subsidie per jaar. Dit is verwerkt in de meerjarenraming.

De (omvangrijke) subsidie basisvaardigheden (i.v.m. taal, rekenen, wiskunde) is intussen twee keer aangevraagd. De eerste keer is de PM uitgeloot, de tweede keer is voorrang gegeven aan scholen, die op dit punt slechtere resultaten laten zien. De overheid heeft het onderwerp basisvaardigheden intussen als speerpunt van beleid benoemd. Uit berichten vanuit de overheid en de VO-raad kan worden opgemaakt, dat de toekenning van het beschikbare budget anders zal worden georganiseerd. Vanaf 2026 is er een vaste voet voor elke VO-instelling met daarbij voor minder presterende scholen een aanvullend budget. Intussen circuleert een bedrag van € 250 per leerling, waardoor de subsidie voor de PM m.i.v. 2026 jaarlijks ongeveer € 370.000 zal bedragen. Over de hardheid van deze bijdrage is contact opgenomen met de VO-raad. De VO-raad adviseert vooralsnog om dit bedrag niet in de meerjarenraming op te nemen. In de meerjarenraming van de PM is deze lijn gevolgd, dus is deze subsidie niet meegenomen in de baten.

COS: Christelijke Opleidingsschool

Het ministerie van OCW heeft de aanvraag tot het vormen van een christelijke opleidingsschool positief beoordeeld. De samenwerking betreft het opleiden van toekomstige leraren. Partners hierin zijn Driestar Hogeschool, CHE en acht VO-scholen, waaronder de PM. De te verdelen subsidie (waarvan de PM penvoerder is) betreft voor de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 totaal € 500.000. De genoemde samenwerking is van belang om tijdig op het dreigende tekort aan leraren in te spelen. Bij de start van COS is door de PM gekozen voor het strategisch belang om hierbij betrokken te zijn. De kosten zijn in de beide genoemde schooljaren echter ongeveer € 30.000 hoger dan de baten.

Investeringen

Grotere investeringen betreffen de komende tijd o.a.: aanpassing aula hoofdgebouw, aanpassing schoolplein hoofdgebouw, uitbreiding schoolplein/hekwerken bijgebouw, standaardisatie van faciliteiten in lokalen (audiovisuele middelen), gedeeltelijke vervanging van overige inventaris lokalen (leerlingsets), uitbreiding inrichting Connect i.v.m. een zesde groep, vaatwasstraat PPO Z&W.

Groot onderhoud

Het ventilatiesysteem van het hoofdgebouw wordt aangepast voor een bedrag van € 1.460.000. De werkzaamheden naderen de voltooiing. Van de landelijke overheid en de gemeente wordt een financiële bijdrage ontvangen. De landelijke overheid bekostigt 30% (€ 439.000), de gemeente 35% (€ 512.000). De resterende 35% (€ 512.000) komt voor eigen rekening. In de voorziening groot onderhoud is hiermee rekening gehouden.

Het onderhoud op de diverse locaties zal worden uitgevoerd conform de meerjarenonderhoudsplannen. De bedragen zijn opgenomen in de exploitatierekening en in de voorziening groot onderhoud.

Regelgeving

De berekeningsmethodiek van de voorziening onderhoud is door nieuwe regelgeving (toepassing uiterlijk in 2024) gewijzigd. Op grond hiervan leidt een herberekening van deze voorziening tot een fors hoger niveau. Alle VO-scholen worden hiermee geconfronteerd. Voor de PM betekent dit een verhoging van de voorziening met € 1.978.000. Basis voor dit bedrag is een nieuw meerjarenonderhoudsplan, dat door een ingenieursbureau is opgesteld. In de meerjarenraming is een overboeking van het eigen vermogen naar de voorziening onderhoud in 2024 verwerkt. Omdat dit een zgn. stelselwijziging betreft, verloopt deze boeking niet via de exploitatierekening, maar via de balans.

Verder heeft het ministerie van OCW een nieuw kengetal ontwikkeld, dat voor een school aangeeft, of mogelijk sprake is van bovenmatig publiek eigen vermogen. De achterliggende gedachte is, dat onderwijskosten niet moeten worden opgepot, maar ten goede moeten komen aan het onderwijs en de leerlingen. Volgens dit nieuwe kengetal heeft de PM zonder de bovengenoemde aanpassing bovenmatig publiek eigen vermogen a.g.v. positieve resultaten gedurende een groot aantal jaren, die aan het eigen vermogen zijn toegevoegd. Uiterlijk in 2024 moet voldaan zijn aan de richtlijn van het nieuwe kengetal. Door de vermelde overboeking vanuit het eigen vermogen naar de voorziening onderhoud wordt het bovenmatig publiek eigen vermogen voldoende afgebouwd om aan de nieuwe regelgeving te kunnen voldoen. In 2024 is deze verschuiving in de meerjarenraming verwerkt.

Nationaal Programma Onderwijs

A.g.v. de coronapandemie heeft de landelijke overheid in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 extra geld beschikbaar gesteld om leervertragingen aan te pakken. Deze gelden mogen worden besteed aan in een menukaart opgenomen interventies. Voor de PM heeft dit geresulteerd in het tijdelijk benoemen van extra docenten en onderwijsassistenten. Verder zijn de kosten van de introductiedagen aan het begin van het schooljaar hierin verwerkt. De baten vanuit het NPO moeten in het jaar van ontvangst als baten worden verantwoord. Het niet bestede deel mag als bestemmingsreserve worden opgenomen om in het daarop volgende jaar via een onttrekking aan de reserve alsnog te worden besteed. Eind 2023 resteert een saldo, dat in 2024 en 2025 conform de regelgeving mag worden benut. In de meerjarenraming is hiermee rekening gehouden.

Relatie subsidies – investeringen/kosten

Incidentele gelden worden niet gebruikt voor structurele kosten. Dit geldt ook de inzet van de resterende en tijdelijke NPO-gelden. De flexibele schil in het personeelsbestand is groot genoeg om tijdig een correctie aan te brengen (zie boven).

Vermogenspositie

De vermogenspositie van de PM is goed. Het ministerie van OCW zal er nadrukkelijker op toezien, dat beschikbare middelen daadwerkelijk aan het onderwijs besteed worden. Verlaging van het eigen vermogen is mogelijk door reserves aan te spreken. Het CvB doet in de meerjarenraming een voorstel hiertoe. Concreet betekent dit, dat een aantal begrotingsjaren een negatief resultaat laten zien.

Huisvesting

Locaties

- Hoofdgebouw (geen eigendom, geen huurkosten)
- Wereldwinkel (huur)
- Groene Zoom, Sommelsdijk (huur)
- Staver (huur)
- Bijgebouw nr 55 (v/h De Sjem) (huur)
- Beroepscampus (huur)
- Kompas (in ontwikkeling)

Hoofdgebouw

De bezetting van het hoofdgebouw is vrijwel optimaal. Dit betekent, dat alle lesruimten dagelijks gedurende bijna alle uren bezet zijn. Hiermee is het gebouw zodanig vol, dat niet voldaan kan worden aan de behoefte aan overleg ruimten. Dit heeft de aandacht, zie hierna onder Kompas.

Het onderhoud van het hoofdgebouw (binnen en buiten) is voor rekening van de PM. Hiertoe wordt een meerjarenonderhoudsplan gehanteerd, dat tweejaarlijks wordt geactualiseerd. De nieuwste versie is intussen opgesteld door een bouwtechnisch bureau en zal worden gebruikt voor de bepaling van een geactualiseerde voorziening groot onderhoud.

Wereldwinkel

Voorheen was de PM de huurder, nu is het bestuur van de Wereldwinkel huurder. Een deel van de huur wordt aan de PM doorbelast. Door deze constructie is een besparing gerealiseerd.

Het pand voorziet in het voldoen aan onderwijskundige belangen. Leerlingen van praktijkleren economie zijn o.a. aan de slag in de winkel en doen hiermee vaardigheden op in het echte leven. Zij staan klanten te woord en rekenen gekochte artikelen af m.b.v. een kassasysteem.

Op jaarbasis kost deze vestiging ons gemiddeld ongeveer € 30.000. Dit werd tot nu toe als een verantwoorde investering beoordeeld.

Intussen is uit een recent overleg met het bestuur van de Wereldwinkel duidelijk geworden, dat de verkoopopbrengsten achterblijven bij de verwachtingen. Deze lijn is vorig jaar al ingezet en was bekend, maar versterkt zich dit jaar in hoge mate. Dit betekent, dat

kostendekking onvoldoende wordt gerealiseerd. In een vertrouwelijk gesprek met het bestuur van de Wereldwinkel is aangegeven, dat we vooralsnog tot aan het einde van de huidige huurovereenkomst (over bijna drie jaar) op de huidige voet doorgaan, maar vervolgens de relatie zullen beëindigen.

We gebruiken de komende periode om ons te bezinnen op een onderwijskundig gelijkwaardig alternatief. Reden hiervoor is de noodzaak, dat de betreffende leerlingen een certificaat voor deze vaardigheden moeten behalen om hun opleiding te kunnen afsluiten.

De dagelijkse onderhoudskosten worden verdeeld over Wereldwinkel en PM naar rato van het gebruiksoppervlak.

Groene Zoom

Er wordt door praktijkleren groen gebruik gemaakt van een gebouwtje incl. de omringende grond aan de Groene Zoom in Sommeldijk. De bedoeling was, dat praktijkleren groen m.i.v. dit schooljaar volledig zou worden ondergebracht in de beroepscampus west (loods, kas, omliggende grond). I.v.m. budgettaire moeilijkheden is de realisatie hiervan vertraagd. De loods zal eind september beschikbaar zijn voor lesgeven. Naar verwachting zal de kas begin 2024 klaar zijn. Tot die tijd zullen we deels nog gebruik maken van de faciliteiten aan de Groene Zoom.

De dagelijkse onderhoudskosten zijn zeer beperkt, maar wel voor rekening van de PM.

Staver

Voor het geven van LO-onderwijs heeft de PM een eigen gymzaal. Hierin kunnen niet alle lessen gegeven worden. Daarom wordt al heel lang gebruik gemaakt van de Staver. Dit zal zo blijven.

Intussen loopt met andere partijen (primair onderwijs, gemeente) een traject om alle LO-lessen in de gemeente G-O te kunnen laten plaatsvinden. Het PO en de RGO komen nl. ruimte tekort. De PM denkt hierin positief mee en oefent de nodige druk uit op de gemeente om een oplossing voor dit tekort te bedenken.

Verwacht wordt, dat twee tijdelijke gymhallen bij de Staver worden geplaatst. De gemeenteraad beslist hierover op korte termijn.

Het onderhoud valt niet onder de verantwoordelijkheid van de PM.

Bijgebouw nr 55 (v/h De Sjem)

Dit gebouw functioneert na de nodige aanpassingen naar tevredenheid. Een aandachtspunt is het binnenklimaat. Rond de zomer in 2022 zou een nieuw ventilatiesysteem zijn aangebracht, maar de werkzaamheden zijn om allerlei redenen vertraagd. Het systeem werkt intussen grotendeels.

Connect ontwikkelt zich heel goed. Het aantal aanmeldingen overtreft de beschikbare ruimte in dit bijgebouw. Het wordt een uitdaging om Connect en het licht groeiende praktijkonderwijs voldoende goede ruimte te kunnen bieden.

Wat gaat helpen, is dat het Samenwerkingsverband op korte termijn uit dit pand zal verhuizen. De vrijkomende ruimte wordt vervolgens benut door de PM. Dit zal tot een wat hoger huurbedrag leiden, omdat de financiële dekking door het SWV wegvalt.

Met de gemeente is een demarcatie van de onderhoudskosten overeengekomen. Hoofregel is, dat dagelijks onderhoud voor onze rekening is. Er is een meerjarenonderhoudsplan beschikbaar.

Beroepscampus

Beroepscampus zuid, noord en west zijn in gebruik. De PM is gevestigd in noord en west (loods en kas). De huurtarieven voor noord zijn intussen lager vastgesteld.

Het groot onderhoud is ondergebracht in de Vereniging Van Eigenaren. Dagelijks onderhoud is voor rekening van de gebruikers. Een meerjarenonderhoudsplan is opgesteld, waarin de demarcatie tussen partijen zichtbaar is.

Kompas

Met de gemeente wordt nog steeds gesproken over het gebouw van basisschool Het Kompas aan de Sportlaan (tegenover het hoofdgebouw, ongeveer naast het bijgebouw). Momenteel maken Oekraïners (internationale schakelklas) gebruik van het Kompas. Zodra het pand leegkomt (dit is overigens pas wanneer de oorlog in Oekraïne beëindigd is ...) gaat de gemeente met de PM in gesprek. Wij hebben behoefte aan aanvullende vergaderruimten en enkele extra lokalen zouden voor de PM ook een interessante optie zijn. Vanzelfsprekend zal de ontwikkeling van het leerlingenaantal op de lange(re) termijn hierin worden meegenomen.

Samenvatting meerjarenraming

De jaarlijkse resultaten laten over de periode 2024-2029 een wisselend verloop zien. Over de periode van zes jaren is sprake van een cumulatief positief saldo van € 117.000. De vermogenspositie is ruim voldoende. De financiële kengetallen vertonen een positief beeld. De financiële situatie is solide.

De meerjarenraming laat een acceptabel beeld zien. De positieve resultaten zullen worden toegevoegd aan het eigen vermogen om tegenvallers in de toekomst te kunnen opvangen. Het nieuwe kengetal m.b.t. het publiek eigen vermogen biedt hier ruimte voor. Met het al dan niet overtollige vermogen zal verantwoord worden omgegaan. Door de jaarlijks uit te voeren risico-analyse wordt het theoretische surplus aan eigen vermogen vastgesteld. Dit is beschikbaar om te besteden, waarbij het uitgangspunt is, dat dit het onderwijs (de leerling) ten goede komt.

De volgende indexeringen zijn toegepast:

- overheidsvergoedingen: jaarlijks +3%;
- vergoedingen SWV: geen indexering (hangt af van de nog niet bekende nieuwe meerjarenraming van het SWV);
- salariskosten: jaarlijks +3%;
- materiele kosten: jaarlijks +2%.

Jaarlijks in het voorjaar maakt OCW de vergoedingen en de toegepaste indexeringen van dat jaar bekend. Dit kan dus afwijken van de gehanteerde uitgangspunten.

Toelichting op exploitatierekening

- 1. Lumpsum:** De m.i.v. 2024 nieuw berekende bijdragen betreffen de vergoedingen voor personele en materiële kosten. Ze zijn op grond van het nieuwe bekostigingsstelsel bepaald o.b.v. het verwachte aantal leerlingen per jaar, gerelateerd aan de nieuwe bekostigingsbedragen. In de prognose van het aantal leerlingen is rekening gehouden met prognoses vanuit de overheid, met historische deelnamepercentages m.b.t. de basisscholen in de regio, en met factoren m.b.t. instroom, uitstroom, opstroom, afstroom en doubleren. In de gehanteerde bedragen zijn de posten verwerkt, zoals aangegeven door de VO-raad. Op de lumpsum is een verwachte prijsindex toegepast van jaarlijks +3%. In de personeelskosten is rekening gehouden met uitgangspunten op basis van de cao-vo (o.a. jaarlijks een hogere trede in de salarisschaal) en de jaarlijkse ontwikkeling hiervan. Er is een jaarlijkse indexering van 3% toegepast. M.i.v. 2022 geldt een vereenvoudigd bekostigingsstelsel. In de meerjarenraming is het effect t.o.v. de oude berekeningswijze via een overgangsregeling verwerkt. De nieuwe bekostiging is nl. lager dan de oude lumpsum. Het negatieve verschil wordt gedurende vier jaar aflopend gecompenseerd. Het jaar 2024 is het derde jaar van compensatie. Het effect van de overgangsregeling is € 67.000 per jaar negatief.
- 2. Funciemix Randstad:** De PM wordt wat betreft de bekostiging van de LC/LD-formatie gerekend tot de Randstad. Voor de bevordering van docenten naar de hogere LC- en LD-salarisschalen wordt extra geld beschikbaar gesteld. In 2014 is met de toenmalige MR de afspraak gemaakt om een bepaalde mix van LB/LC/LD-functies aan te houden. Aan deze afspraak wordt jaarlijks vastgehouden om voldoende doorgroeimogelijkheden voor docenten aan te bieden. Op basis van het voldoen aan vooraf bekende kwaliteitscriteria kan een promotie worden toegekend. De bijdrage is bepaald o.b.v. het verwachte aantal leerlingen per jaar, gerelateerd aan bekostigingsbedragen.
- 3. Ondersteuningsbekostiging Samenwerkingsverband:** Het Samenwerkingsverband heeft een meerjarenraming over de periode 2023-2026 opgesteld. De inschatting van de bijdragen aan de PM vanaf 2024 is hierop gebaseerd. De bedragen zijn afgestemd met het SWV, maar vanwege het nog ontbreken van de nieuwe meerjarenraming van het SWV kunnen ze licht wijzigen.
- 4. Strategisch personeelsbeleid:** In deze post zijn middelen opgenomen ter vermindering van de ervaren werkdruk in het onderwijs. Ze hebben een structureel karakter, echter is de bijdrage wel lager dan vorig jaar.
- 5. Werkdrukmiddelen:** Het ministerie stelt budget beschikbaar om de hoge werkdruk in het onderwijs te bestrijden. Deze middelen zijn structureel van aard. Deels worden deze uren collectief ingezet, deels individueel.
- 6. Overige personeelsbaten:** Dit betreft subsidies van OCW m.b.t. het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en lerarenbeurzen, subsidies toegekend door Universiteit Utrecht, zwangerschaps- en bevallingsuitkeringen van UWV, een subsidie van het Europees Sociaal Fonds en overige bijdragen.

7. Vergoeding huisvesting: Betreft vergoedingen van de gemeente i.v.m. het huren van huisvesting (beroepscampus) en het gebruik maken van LO-faciliteiten (Staver). Ook de vergoeding voor medegebruik van lokalen in de beroepscampus door de RGO is hierin opgenomen. Verder wordt een deel van de huurkosten van het bijgebouw m.b.t. Connect (flexibele stream) doorbelast aan het Samenwerkingsverband.
8. Ouderbijdragen: Betreft de algemene leerlingbijdragen en de opbrengsten van het collectieve busabonnement. Deze post fluctueert met het leerlingenaantal.
9. Baten overige activiteiten: Dit gaat om verkoopopbrengsten van de kantine, ontvangen bijdragen m.b.t. kinderadoptie en andere goede doelen. Het totaal aantal leerlingen is van invloed op deze post.
10. Reizen en excursies: Betreft alle excursies, ook de meerdaagse buitenlandse reizen. De baten hangen af van het aantal leerlingen. Uitgangspunt is, dat de baten de lasten van de excursies volledig dekken.
11. Rente: De banktegoeden zijn ondergebracht bij de overheid (Schatkistbankieren). Hierdoor wordt voorkomen, dat eventueel negatieve rente moet worden betaald. T/m vorig jaar was dat nl. het geval bij commerciële banken. De rente-opbrengsten worden structureel ingezet in de bedrijfsvoering ter voorkoming van een te hoog eigen vermogen. Onderwijsgeld wordt hierdoor maximaal ingezet t.b.v. de leerlingen. De renteopbrengsten fluctueren met de toekomstige standen van de liquide middelen.
12. Onttrekking aan bestemmingsreserve NPO: In 2021 t/m 2023 zijn extra gelden ontvangen, die in kalenderjaren moeten worden verantwoord, maar schooljaren betreffen. Er is dus sprake van een 'tijdsverschil', dat via een bestemmingsreserve wordt overbrugd. In 2024 en 2025 is conform de regelgeving sprake van onttrekkingen aan deze reserve. Deze onttrekkingen beïnvloeden niet het exploitatieresultaat, omdat de baten al in eerdere jaren genomen zijn. De onttrekkingen geven wel aan, dat voldaan wordt aan de bestedingsverplichtingen en hebben daarmee wel effect op het jaarbeeld van de meerjarenraming.
13. Salariskosten: Deze zijn bepaald door rekening te houden met de volgende zaken:
- huidige personeelsbestand/benoemingsomvang;
  - uitbreiding LC/LD-formatie;
  - uit dienst treden i.v.m. het bereiken van de AOW-leeftijd;
  - vervanging van uit dienst tredende personeelsleden, indien noodzakelijk;
  - opslag werkgeverslasten, incl. keuzebudget;
  - reiskosten;
  - ziektevervangings;
  - betaling van niet opgenomen verlof.
- Van belang is, dat de personeelskosten gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Om evenwicht hiertussen aan te brengen, is in de personeelskosten rekening gehouden met extra besparingen bovenop het natuurlijk verloop. Op de personeelskosten is een jaarlijkse prijsindex toegepast ter grootte van +3%.

14. Opleiding en nascholing: Betreft individuele, team- en vakgroepscholingen.
15. Werkkostenregeling: Onder deze regeling vallen: kerstpakketten, personeelsuitjes, lunches personeel, vakbondscontributie, fietsregeling, cadeaubonnen, vergoeding 2^e correctie eindexamens en (deels) dienstreizen. Het doel is maximaal gebruik te maken van fiscale vrijstellingen t.b.v. het personeel.
16. Bedrijfsgezondheidszorg: Dit gaat om de begeleidingsverrichtingen door de arbodienst, incl. het gebruik van een digitaal ziekteverzuimregistratiesysteem, dat de bepalingen vanuit de Wet Verbetering Poortwachter volgt en bewaakt.
17. Overige personele lasten: Betreft koffie etc. voor het personeel en inhuur van derden.
18. Afschrijvingskosten: Het gaat om de afschrijvingskosten van investeringen t/m 2023, opgenomen in de financiële administratie, en om de afschrijvingskosten van investeringen m.i.v. 2024 conform de investeringsbegroting 2024-2029. De afschrijvingen t.l.v. de vakgroepen (geschat op € 190.000) zijn gepresenteerd onder de post Leermiddelen vakgroepen.
19. Dotatie voorziening onderhoud: De jaarlijkse dotaties zijn gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan (MOP), dat tweejaarlijks wordt geijkt. In de meerjarenraming is uitgegaan van de meest recente MOP (geldig vanaf 2023). Het onderhoud wordt conform planning, getoetst aan de realiteit, uitgevoerd. De MOP 2023 dient als basis voor de forse correctie van de voorziening onderhoud op grond van nieuwe wet- en regelgeving (zie boven).
20. Schoonmaakkosten: Betreft de kosten van het schoonhouden van het hoofdgebouw, het bijgebouw, de Wereldwinkel en de Groene Zoom, incl. de sanitaire behoeftes. Verder houdt eigen personeel het administratiegedeelte van het hoofdgebouw schoon. De bijbehorende schoonmaakmiddelen vallen ook onder deze post. Ook de kosten van ongediertebestrijding door derden zijn hierin opgenomen. M.i.v. 2023 geldt een nieuw contract, dat in samenwerking met Zeeuwse onderwijsinstellingen (verenigd in DCO, Diensten Centrum Onderwijs) tot stand is gekomen.
21. Publiekrechtelijke heffingen, Afvalverwerking, Beveiliging: Geen bijzonderheden.
22. Energiekosten: D.m.v. een Europese aanbesteding is een aantrekkelijk collectief contract (via Verus/Energievoorscholen) van toepassing. Dit contract betreft de levering van gas en elektriciteit gedurende de periode 2021-2025. Helaas heeft de huidige leverancier (DVEP) aangegeven, dat i.v.m. financiële problemen de levering van energie eind 2023 stopt. Via het inkoopcollectief is Engie intussen bereid om de energielevering m.i.v. 2024 voort te zetten. Dit heeft wel een tariefverhoging tot gevolg. Het bedrag van energiekosten is hoger ingeschat.

23. Huur huisvesting: Betreft huur beroepscampus, bijgebouw, Staver, Groene Zoom en Wereldwinkel.
24. Lesmethoden: Dit betreft het boekenfonds. Voor leerlingen zijn de leer-en werkboeken en de digitale licenties gratis. In de bekostigingsbedragen van het ministerie is een component voor lesmateriaal opgenomen. Deze post kan afhankelijk van de ontwikkeling van lesdoelen en examenvereisten lastig worden ingeschat. De lesmethoden worden niet op de balans geactiveerd (en vervolgens afgeschreven), met als doel het eigen vermogen niet onnodig te vergroten. Wel kunnen de kosten dan jaarlijks behoorlijk fluctueren. Uitgangspunt is, dat een lesmethode minimaal vier jaar wordt gebruikt, maar bovengenoemde argumenten kunnen dus incidenteel een kortere gebruiksduur veroorzaken.
25. Leermiddelen vakgroepen: Post is bepaald o.b.v. vierjaarlijkse ramingen van de vakgroepen. Voor de jaren 2023 t/m 2026 hebben de vakgroepen een nieuwe inschatting gemaakt, die in principe taakstellend is. Onder deze post zijn ook de afschrijvingen van investeringen door de vakgroepen opgenomen (€ 190.000).
26. ICT: Deze post betreft alle algemene ICT-kosten (licenties, support, onderhoud) excl. de afschrijvingskosten van investeringen.
27. Magister: Betreft hosting en doorontwikkeling van het leerlingadministratiesysteem.
28. Kwaliteitszorg: Gaat om diverse soorten projectonderwijs (bijv. Versterkt Talenonderwijs).
29. Mediatheek: Geen bijzonderheden.
30. Kopiëren/printen: Betreft een contract via Europese aanbesteding samen met Zeeuwse onderwijsinstellingen (DCO, Diensten Centrum Onderwijs). In 2022 is i.v.m. het aflopen van het contract een nieuwe Europese aanbesteding in de markt gezet.
31. Salarisadministratie: Is het contract met het administratiekantoor, dat de salarisadministratie verzorgt.
32. Accountant: Betreft controle van de jaarrekening en eventuele advieskosten.
33. Deskundigenadvies: Eventuele inzet van externe deskundigen op bijv. bouwkundig gebied.
34. Telefoon en internet: Geen bijzonderheden.
35. Kantoorbenodigdheden: Betreft algemeen gebruik.
36. Porti: Geen bijzonderheden.

37. Public relations, marketing en open dag: Hieraan wordt veel aandacht besteed. Van belang is de school goed te profileren, zeker in het licht van technasium/sciencelab en beroepscampus. Betreft advertenties, folders, promotiefilm, ondersteuning door mediabedrijf etc..

38. Kleine inventaris, Vakliteratuur, Contributies, Verzekeringen, Testen en toetsen:
Geen bijzonderheden.

39. Activiteiten ouderbijdragen: Betreft, naast diverse kleinere posten, voornamelijk de kosten van het collectieve busabonnement.

40. Overige activiteiten: Betreft kosten van de kantine, kinderadoptie en goede doelen.

41. Reizen en excursies: Omvat alle excursies van de leerlingen. De kosten zijn hoger dan de bijbehorende bijdragen. De school draagt nl. bij aan de kosten van examenuitjes en internationalisering.

42. Overige lasten: Rekening is gehouden met de ontwikkeling, dat jaarlijks iedere brugklasleerling in staat wordt gesteld een laptop te verkrijgen via een leaseconstructie met een externe organisatie. Om de ouders tegemoet te komen is een bijdrage door de PM ingecalculeerd (€ 25 per leerling per jaar). Voor dit project is veel waardering bij de ouders.

Toelichting op balans

De resultaten van de meerjarenbegroting exploitatie zijn verwerkt in de meerjarenbalans. De balansposten zijn richting de toekomst zo goed mogelijk ingeschat.

Vervolgens zijn de waarden voor de relevante kengetallen berekend. Dit betreft: kapitalisatiefactor, weerstandsvermogen, solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, bovenmatig publiek eigen vermogen.

Het nieuwe kengetal 'Bovenmatig publiek eigen vermogen' is voor de overheid een belangrijk gegeven. De waarde hiervan mag maximaal 1 zijn. Ons kengetal is de komende jaren gemiddeld 0,43 en voldoet hiermee aan de voorwaarden.

M.i.v. 2023 wordt een private reserve opgebouwd, gevoed door de contributies van de leden.

De reserve personeel zal de komende tijd nauwkeuriger worden onderbouwd en mogelijk van naam en karakter wijzigen.

De financiële situatie kan worden omschreven als solide.

College van Bestuur
10-11-2023

7. Financiële informatie

GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 2.500 aangehouden. In afwijking hiervan wordt een bij elkaar behorend aantal posten met een lagere individuele aanschafwaarde als totaalinvestering beschouwd, waardoor activering mogelijk is.

De activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

ICT	3 tot 15 jaar
Inventaris en apparatuur	3 tot 15 jaar
Meubilair	5 tot 15 jaar
Terreinen	geen afschrijving
Verbouwingen	5 tot 30 jaar

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit in de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het CvB. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa. De liquide middelen worden belegd in overeenstemming met het vastgestelde treasury statuut. Hierin is de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' verwerkt.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten en bestemmingsreserves. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het CvB bepaald en betreft geen verplichting. Het CvB kan deze verplichting zelf opheffen.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

Voorziening jubilea

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%.

Voorziening WGA

De voorziening heeft betrekking op de WGA-uitkering van een ex-medewerker van de instelling. De voorziening is opgenomen tegen het deel van de uitkeringen die ten laste van de instelling worden gebracht voor de komende jaren.

Voorziening WW

De voorziening heeft betrekking op de WW-lasten van een ex-medewerker van de instelling.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid (Persoonlijk budget)

De voorziening heeft betrekking op het gespaarde basisbudget.

Het basisbudget is voor personeelsleden, die maximaal 50 klokuren verlof (per fte) hebben gespaard en dit in de toekomst willen gaan opnemen. Deze uren zijn gewaardeerd tegen de loonkosten per uur. Dit is verhoogd met de werkgeverslasten.

Voorziening onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch onderhoud over een reeks van jaren op basis van het

meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

De Inspectie hanteert vanaf 2024 een nieuwe berekeningswijze van de voorziening groot onderhoud. De komende tijd zullen de financiële gevolgen hiervan in kaart worden gebracht.

Voorziening afschrijvingskosten

De voorziening afschrijvingskosten is ontstaan door bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband voor een prikkelarme inrichting van het Praktijkonderwijs, Connect en de Trajectklas. De onttrekking aan deze voorziening betreft afschrijvingskosten van deze activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten draagt het kasstroomoverzicht bij aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het CvB heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het CvB.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Eventueel nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP is eind 2023 110,5%.

Eind 2022 was deze 110,9%.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het CvB dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het CvB of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het CvB is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het CvB zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil. De instelling loopt geen prijsrisico's. De instelling loopt renterisico over eventuele rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het CvB heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

**BALANS (na verwerking
resultaatbestemming)**

	31-12-2023 EUR	31-12-2022 EUR
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	3.473.163	3.261.490
Totaal vaste activa	3.473.163	3.261.490
Vlottende activa		
Vorderingen	1.149.834	678.387
Liquide middelen	4.665.443	6.502.913
Totaal vlottende activa	5.815.277	7.181.300
Totaal activa	9.288.440	10.442.790
PASSIVA		
Eigen vermogen	4.986.336	5.323.561
Voorzieningen	2.188.635	2.126.622
Langlopende schulden	0	428
Kortlopende schulden	2.113.469	2.992.179
Totaal passiva	9.288.440	10.442.790

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2023 EUR	Begroot 2023 EUR	2022 EUR
BATEN			
Rijksbijdragen	18.378.343	18.033.043	17.374.481
Overige overheidsbijdragen	121.732	104.245	212.263
Overige baten	1.138.680	1.109.799	1.032.833
Totaal Baten	19.638.755	19.247.087	18.619.577
LASTEN			
Personeelslasten	15.222.545	14.497.726	14.555.629
Afschrijvingen	548.265	323.129	438.360
Huisvestingslasten	1.657.732	1.597.000	1.274.469
Overige lasten	2.719.428	2.754.256	2.550.077
Totaal Lasten	20.147.970	19.172.111	18.818.535
Saldo Baten en Lasten	-509.215	74.976	-198.958
Financiële baten en lasten	171.990	0	11.295
Resultaat	-337.225	74.976	-187.663

Verdeling resultaat

Het resultaat over 2023 is als volgt verwerkt in het eigen vermogen per 31-12-2023:

Ten laste van de Algemene reserve	-338.075
Ten gunste van de Bestemmingsreserve privaat	850
Resultaat 2023	-337.225

Verklaring resultaten 2022 en 2023

Het negatieve resultaat over 2022 van € -187.663 wordt met name veroorzaakt door het gewijzigde betaalritme van de uitkering Nationaal Programma Onderwijs. In eerste instantie zou het volledige bedrag in 2022 worden overgemaakt, maar OCW heeft dit tussentijds gewijzigd in 5/12 (aug-dec). De invloed hiervan bedroeg € -222.629.

In 2023 hebben de volgende onderwerpen het resultaat van € -337.225 (verschil met begroting € -412.201) beïnvloed.

De subsidie voor strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim en werkdrukverlichting is in totaal lager vastgesteld dan ingeschat. Het effect hiervan is € 113.128. Dit bedrag is niet aan de school uitgekeerd, maar aan het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds in het VO.

Daarnaast is een extra last verwerkt m.b.t. het keuzebudget. Er bleek onduidelijkheid te bestaan in de maandelijksse journaalposten. De salarisjournaalpost van november vertoonde m.b.t. het keuzebudget een compleet ander beeld dan die van augustus. Na overleg tussen relevante partijen (administratiekantoor, accountant en leverancier salarisprogramma) is voor 2024 duidelijk hoe te handelen. Het gaat in 2023 echter om een reserveringsverschil van € 213.808.

De afrekening van de servicekosten van de Beroepscampus zorgt voor een negatieve post van € 60.307. De inschatting door de Stichting Beroepscampus zal vanaf 2024 nauwkeuriger zijn.

Verder is het besluit genomen om in 2023 eenmalig preventielessen m.b.t. alcohol en drugs in te huren bij een externe organisatie. De kosten hiervan bedroegen € 49.383.

De ontvangen rentebaten (€ 171.990) zijn in 2023 ingezet voor de reguliere bedrijfsvoering (personeelskosten, flexibele schil). In de tussentijdse rapportages is hiervan melding gemaakt. Redenen hiervoor zijn: de verwachting is, dat de rentebaten er de komende jaren zullen zijn; benutting in het primaire proces; voorkoming van een te hoog eigen vermogen.

Van UWV zijn hogere uitkeringen m.b.t. vervanging zwangerschaps- en bevallingsverlof ontvangen dan ingeschat. Het aantal zwangeren bleek behoorlijk hoger te zijn. In de begroting is rekening gehouden met € 40.000, terwijl in werkelijkheid € 127.406 is ontvangen. Het verschil van € 87.406 is ingezet voor vervanging en heeft een tijdelijk karakter.

DUO heeft meer lerarenbeurzen toegekend dan was voorzien. Het aantal aanvragen lag hoger dan bedacht. Begroot was € 40.000, maar er is € 61.363 uitgekeerd. Het verschil van € 21.363 is ingezet voor vervanging, maar heeft een tijdelijk karakter.

Samenvatting analyse resultaat 2023:

Verschil begroting en werkelijkheid		<u>€ -412.201</u>
<i>Incidenteel</i>		
Lager vastgestelde subsidie strategisch personeelsbeleid	€ -113.128	
Extra last keuzebudget ivm onduidelijkheid journalisering	€ -213.808	
Afrekening servicekosten Beroepscampus	€ -60.307	
Nieuw besluit preventielessen alcohol en drugs	€ -49.383	
Diversen	<u>€ 21.531</u>	
		€ -415.094
<i>Tijdelijk i.v.m. flexibele schil</i>		
Inzet rentebaten in reguliere bedrijfsvoering (personeel)	€ 171.990	
Hogere uitkeringen UWV ivm zwangerschapsverlof	€ 87.406	
Hogere uitkeringen DUO ivm lerarenbeurzen	€ 21.363	
Meer inzet personeel a.g.v. rentebaten, UWV en DUO	<u>€ -277.866</u>	
		€ 2.893
Verklaard verschil		<u><u>€ -412.201</u></u>

VERKLARING RELEVANTE VERSCHILLEN BEGROTING EN WERKELIJKHEID 2023

Rijksbijdragen: Begroot € 18.033.043, werkelijk € 18.378.343, verschil € 345.300 positief.

Verklaring:

1. Aanpassing lumpsum personeel: € 182.650
2. Aanvullende subsidies DUO: € 160.285
3. Aanvullende bijdragen via SWV: € 76.470
4. Een lagere vergoeding van DUO voor strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim en werkdrukverlichting: € -113.128.
5. Diversen: € -39.023

Personeelslasten: Begroot € 14.497.726, werkelijk € 15.222.545, verschil € 724.819 negatief.

Verklaring:

1. Salarisstijging m.i.v. 1 juli 2023: € 679.991
2. Extra kosten opleiding en nascholing: € 36.229
3. Diversen: € 8.599

Afschrijvingen: Begroot € 323.129, werkelijk € 548.265, verschil € 225.136 negatief.

Verklaring:

1. In begroting gepresenteerd onder vakgroepen: € 180.000
2. Diversen (i.v.m. eerder uitgestelde investeringen): € 45.136

Huisvestingslasten: Begroot € 1.597.000, werkelijk € 1.657.732, verschil € 60.732 negatief.

Verklaring:

1. Servicekosten Beroepscampus: € 60.307
2. Lagere energiekosten, afrekening 2022: € -11.815
3. Diversen: € 12.240

VERKLARING RELEVANTE VERSCHILLEN WERKELIJKHEID 2023 en 2022

Voor een toelichting op de materiële vaste activa: zie specificatie. Uitgangspunt voor investeringen is, dat deze ten goede moeten komen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Voor een toelichting op de mutatie van de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht. Externe financiering is niet nodig gebleken. Voor de toekomst worden geen liquiditeitsproblemen verwacht. De inkomende en uitgaande kasstromen zullen op jaarbasis op elkaar worden afgestemd. Hiertoe noodzakelijke maatregelen worden tijdig genomen. De verwachting bestaat, dat externe financiering niet nodig zal zijn.

Voor een toelichting op het eigen vermogen en de voorzieningen: zie verloopoverzichten. Het eigen vermogen is van voldoende omvang. Noodzakelijke voorzieningen zijn gevormd.

Rijksbijdragen: 2023 € 18.378.343, 2022 € 17.374.481, verschil € 1.003.862 positief.

Verklaring: aanpassing lumpsum en ontvangen extra subsidies.

Personeelslasten: 2023 € 15.222.545, 2022 € 14.555.629, verschil € 666.916 negatief.

Verklaring: hogere loonkosten a.g.v. cao-maatregelen.

Afschrijvingen: 2023 € 548.265, 2022 € 438.360, verschil € 109.905 negatief.

Verklaring: invloed van extra investeringen, bekostigd door het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs.

Huisvestingslasten: 2023 € 1.657.732, 2022 € 1.274.469, verschil € 383.263 negatief.

Verklaring: hogere schoonmaak- en energiekosten; hogere huurlasten (incl. servicekosten) i.v.m. de huur van de Beroepscampus.

Overige lasten: 2023 € 2.719.427, 2022 € 2.550.077, verschil € 169.350 negatief.

Verklaring: diverse oorzaken.

KASSTROOMOVERZICHT

	2023 EUR	2022 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-509.215	-198.958
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	548.265	438.359
Mutaties voorzieningen	62.013	371.851
Verandering in:		
Vorderingen	-435.035	535.912
Schulden	-879.139	996.336
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	-1.213.111	2.143.500
Ontvangen interest	171.990	11.295
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-1.041.121	2.154.795
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-796.349	-1.672.611
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-796.349	-1.672.611
Mutatie liquide middelen	1.837.470	482.184

MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Aanschafprijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde	In gebruik	Investering	Afschrijving	Aanschafprijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde
	1-1-2023	1-1-2023	1-1-2023	2023	2023	2023	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
	EUR	EUR	EUR		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Grond	57.176	0	57.176	0	0	0	57.176	0	57.176
Aanpassing gebouw	1.942.703	192.086	1.750.617	0	11.106	98.792	1.953.809	290.878	1.662.931
Inventaris	4.645.451	3.235.193	1.410.258	0	785.243	449.473	5.430.694	3.684.666	1.746.028
	6.645.331	3.427.280	3.218.051	0	796.349	548.265	7.321.679	3.975.544	3.466.136
Activa in voorbereiding (Trajectklas)	43.439	0	43.439	-43.439	0	0	0	0	0
Website Connect	0	0	0	0	7.028	0	7.028	0	7.028
	6.688.770	3.427.280	3.261.490	-43.439	803.377	548.265	7.328.707	3.975.544	3.473.163

Gebouwen

De vereniging is juridisch eigenaar van het schoolgebouw aan de Koningin Julianaweg 57 te Middelharnis. De Gemeente Middelharnis is economisch eigenaar.

Terreinen

De vereniging is economisch en juridisch eigenaar van 840 m2 grondoppervlak. Het afschrijvingspercentage is 0.

De overige grond, waarop het schoolgebouw staat, behoort economisch gezien tot de Gemeente Middelharnis; de vereniging is hiervan juridisch eigenaar.

Inventaris en apparatuur

In het verslagjaar waren de grootste investeringen:

- Prikkelarme inrichting Praktijkonderwijs: € 116.040
- Laptops vakgroepen: € 105.203
- Prikkelarme inrichting Connect: € 103.925
- Prikkelarme inrichting Trajectklas: € 85.321
- Uitbreiding wagenpark PPO vmbo: € 51.815
- Tafels en stoelen lokalen tweede verdieping: € 48.665
- Lockers Beroeps-campus: € 25.715
- Telefooncentrale: € 24.790

- Laptops Connect: € 19.664
- Presentatieschermen: € 19.539
- Terminals lockers: € 18.105
- Verbouwing Trajectklas: € 11.106
- Meubilair Technasium: € 10.890

Activa in voorbereiding

Dit betreft een investering in de website van Connect. Deze wordt begin 2024 in gebruik genomen.

VORDERINGEN

	31-12-2023	31-12-2022
	EUR	EUR
Ouders	94.374	27.618
Overige overheden	155.248	199.828
Overlopende activa	900.212	450.941
Vorderingen	1.149.834	678.387
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	755.104	410.824
Rente spaarrekeningen	49.124	18.271
Wereldwinkel	0	0
Samenwerkingsverband VO	95.984	21.846
Overlopende activa	900.212	450.941

De van ouders te ontvangen bedragen betreffen de vrijwillige algemene ouderbijdragen en bijdragen i.v.m. diverse excursies.

De vooruitbetaalde kosten hebben voornamelijk betrekking op busabonnementen van leerlingen en excursies.

De vordering op het Samenwerkingsverband VO betreft licentiekosten, doorberekende salariskosten, doorberekende kosten inzake huur/schoonmaak Connect (flexibele stream) en gebruik van kantoren in bijgebouw nr 55.

LIQUIDE MIDDELEN	31-12-2023	31-12-2022
	EUR	EUR
Kasmiddelen	4.702	1.669
Tegoeden op bankrekeningen	4.660.741	6.501.244
Liquide middelen	4.665.443	6.502.913

Er is geen sprake van niet vrij-opneembare bedragen.

EIGEN VERMOGEN

	Stand 1-1-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2023
	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve	2.925.379	-338.075	1.148.970	3.736.275
Bestemmingsreserve (publiek)	2.178.631		-1.148.970	1.029.661
Bestemmingsreserve (privaat)	0	850		850
Statutaire reserves (publiek)	219.550			219.550
Eigen vermogen	5.323.561	-337.225	0	4.986.336
Uitsplitsing:				
Reserve personeel (publiek)	1.700.012		-1.148.970	551.042
Reserve NPO	478.619			478.619
Bestemmingsreserve (publiek)	2.178.631		-1.148.970	1.029.661
Uitsplitsing:				
Algemeen besteedbare reserve	0	850		850
Bestemmingsreserve (privaat)	0	850		850

De mutatie van de bestemmingsreserve (privaat) betreft ontvangen contributie van de leden van de schoolvereniging.

De bestemmingsreserve NPO (Nationaal Programma Onderwijs) betreft nog niet bestede middelen in het kader van het wegwerken van leervertragingen bij leerlingen.

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld voor eventuele tekorten op de personeelskosten.

VOORZIENINGEN

	Stand per 1-1-2023	Dotatie/ vrijval	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2023
	EUR	EUR	EUR	EUR
Jubilea	204.724	-15.524	31.839	157.361
WGA-uitkering	12.505	0	7.540	4.965
WW-lasten	39.375	0	15.968	23.407
Persoonlijk budget	406.935	1.210.987	1.500.471	117.451
Groot onderhoud	1.463.083	252.093	95.731	1.619.445
Afschrijvingskosten	0	276.949	10.942	266.007
Voorzieningen	2.126.622	1.724.505	1.662.491	2.188.635

De voorziening jubilea betreft toekomstige jubilea (25 en 40 jaar overheidsdienst). De verwachte verplichting korter dan 1 jaar bedraagt € 10.540. Langer dan 5 jaar betreft € 88.787.

De voorziening WGA-uitkering betreft één ex-werknemer. De verwachte verplichting korter dan 1 jaar bedraagt € 3.660, langer dan 5 jaar € 0.

De voorziening WW-lasten betreft één ex-werknemer. De verwachte verplichting korter dan 1 jaar bedraagt € 7.500, langer dan 5 jaar € 0.

De voorziening persoonlijk budget betreft het basisbudget van 50 uren (bij een fulltime-betrekking), dat volgens gespaard mag worden. In 2022 is het basisbudget met 40 uren (bij een fulltime-betrekking) opgehoogd. Per personeelslid is het urensaldo gewaardeerd tegen het juiste uurloon. Het kortlopende deel (< 1 jaar) bedraagt € 117.451, het langlopende deel (> 5 jaar) € 0.

De voorziening groot onderhoud is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplanning. De onttrekking in 2023 aan deze voorziening betreft voornamelijk onderhoud aan de technische installaties. In 2024 bedraagt de geplande dotatie € 296.072. Een nieuw meerjarenonderhoudsplan is opgesteld. Op basis hiervan zullen de toekomstige dotaties en onttrekkingen worden bepaald.

De voorziening afschrijvingskosten is ontstaan door bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs voor een prikkelarme inrichting van het Praktijkonderwijs, Connect en de Trajectklas. De onttrekking aan deze voorziening betreft afschrijvingskosten van deze activa.

LANGLOPENDE SCHULDEN

	Stand per 1-1-2023 EUR	Mutatie 2023 EUR	Stand per 31-12-2023 EUR
Ontslagitkeringen	428	-428	0

Ontslagitkeringen: een aantal personen met een vaste benoeming was bereid op vrijwillige basis gebruik te maken van keuzepensioen. Deze beslissing hielp om de flexibele schil van het personeelsbestand te vergroten, omdat de vacatures veelal vervuld konden worden door personen met een tijdelijke benoeming. Het CvB heeft een gedeelte van het verschil tussen netto salaris en netto pensioen gecompenseerd tot aan het bereiken van de AOW-leeftijd.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
	EUR	EUR
Crediteuren	142.586	424.346
Loonheffing	675.040	773.448
Schulden terzake van pensioenen	193.085	191.905
Overlopende passiva	1.102.757	1.602.480
Kortlopende schulden	2.113.468	2.992.179
Overlopende passiva		
Vakantiegeld en vakantiedagen	592.358	544.536
Overige overlopende passiva	144.635	341.056
Nog te besteden subsidies OCW	269.651	412.303
Overige nog te besteden subsidies	96.113	304.585
Overlopende passiva	1.102.757	1.602.480

De vooruitontvangen subsidies OCW betreffen vnl. lerarenbeurzen en een subsidie i.v.m. de christelijke opleidingsschool (COS). De overige nog te besteden subsidies betreffen vnl. een subsidie voor internationalisering en bijdragen van het Samenwerkingsverband voor de inrichting van Connect en het Praktijkonderwijs.

De overige overlopende passiva betreffen vnl. de kosten van nog te betalen vergoedingen, nog te betalen bindingstoelage (cf. cao) en garantiegeld lesboeken.

MODEL G: VERANTWOORDING SUBSIDIES**G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule (EUR)**

Omschrijving	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
Studieverlof (133683, 19-6-2022)	10.524	10.524	Ja
Studieverlof (136942, 19-6-2022)	10.524	10.524	Ja
Studieverlof (136777, 19-6-2022)	10.524	10.524	Ja
Studieverlof (137401, 19-6-2022)	5.262	5.262	Ja
Studieverlof (132893, 19-6-2022)	7.016	7.016	Ja
Studieverlof (141586, 20-6-2023)	7.227	3.011	Nee
Studieverlof (139477, 20-6-2023)	6.504	2.710	Nee
Studieverlof (140255, 20-6-2023)	5.195	2.164	Nee
Studieverlof (139384, 20-6-2023)	5.059	2.108	Nee
Studieverlof (143516, 20-6-2023)	10.841	4.517	Nee
Studieverlof (139911, 20-6-2023)	7.227	3.011	Nee
Studieverlof (140364, 20-6-2023)	10.841	4.517	Nee
Studieverlof (138735, 20-6-2023)	10.841	4.517	Nee
Studieverlof (141190, 20-6-2023)	10.841	4.517	Nee
Zij-instroom (1/267/39992, 1-11-2021)	20.000	20.000	Ja
Zij-instroom (2/094/39999, 4-4-2022)	20.000	19.167	Nee
Zij-instroom (2/78/39999, 17-10-2022)	20.000	13.333	Nee
Subsidie Heterogene brugklas (SHB322008, 15-11-2022)	100.000	100.000	Ja
Subsidie Christelijke Opleidingschool (COS) (OS-2022-C-001, 30-11-2022)	500.000	19.582	Nee
Subsidie structureel voorkomen onnodig zittenblijven (VOZ23046, 01-06-2023)	15.000	15.000	Ja

G2 Subsidies met verrekeningsclausule (EUR)**G2A Aflopend per ultimo verslagjaar**

Omschrijving	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te ver- rekenen
--------------	----------------------	------------------------------	------------------	--------------------

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te be- steden
--------------	----------------------	------------------------------	--------------------------	------------------

Verantwoordingsmodel WNT 2023

De WNT is van toepassing op CSG Prins Maurits. Het toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 173.000 (onderwijs, klasse D, 10 complexiteitspunten).

De klasse-indeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen, die als volgt zijn vastgesteld:

- totale baten 2021:	4 punten
- aantal leerlingen per 01-10-2021:	2 punten
- aantal onderwijssoorten 2021:	<u>4 punten</u>
Totaal	10 punten

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	A.J. van Heest		J. Hoff		A. van Heinsberg	
Functiegegevens	Voorzitter CvB		Lid CvB		Lid CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 t/m 31/7		1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja		ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.786		€ 130.901		€ 129.685	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0		€ 22.414		€ 22.660	
<i>Subtotaal</i>	€ 91.786		€ 153.315		€ 152.345	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 100.917		€ 173.000		€ 173.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	€ 91.786		€ 153.315		€ 152.345	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2022						
bedragen x € 1	A.J. van Heest		J. Hoff		A. van Heinsberg	
Functiegegevens	Voorzitter CvB		Lid CvB		Lid CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12		1/1 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0	

Dienstbetrekking?	Ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 144.374	€ 130.417	€ 128.781
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 22.311	€ 22.222
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 144.374</i>	<i>€ 152.728</i>	<i>€ 151.003</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000
Bezoldiging	€ 144.374	€ 152.728	€ 151.003

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	E.M. Olslagers
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/8 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 44.748
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 8.259
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 53.007</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 72.083
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 53.007
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	N.v.t.

1d. Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
JJ Blaak-Looij	Secretaris RvT
MJ Driesse	Lid RvT
S Jordaan	Lid RvT
P Kieviet (Paul)	Voorzitter RvT
P Kieviet (Peter)	Lid RvT

AJ Lugtenburg	Lid RvT
J Troost	Lid RvT

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN EN RECHTEN

In 2009 is de latente vordering op OCW n.a.v. de overgang lumpsum afgeboekt; bedrag: € 658.000.

De volgende (grotere) meerjarige verplichtingen zijn aangegaan:

- Verus (gas en elektriciteit (Engie), looptijd 01-01-2024 t/m 31-12-2025, geschatte kosten per jaar € 200.000).
- Canon (multifunctionals, looptijd 01-01-2023 t/m 31-12-2027, geschatte kosten per jaar € 35.000).
- Van Dijk Educatie (leermiddelen, looptijd 01-02-2022 t/m 31-07-2025, geschatte kosten per jaar € 400.000).
- abcfinance/Sonesto (lockers leerlingen, looptijd 01-08-2017 t/m 31-07-2027, kosten per jaar € 30.000).
- Atalian (schoonhouden, looptijd 02-01-2023 t/m 31-12-2025, kosten per jaar € 180.000).
- Gemeente Goeree-Overflakkee (huur gebouw, looptijd 01-03-2021 t/m 28-02-2026, kosten per jaar € 209.000).
- Stichting Beroepscampus (huur gebouw, looptijd 01-09-2022 t/m 31-08-2037, kosten per jaar € 325.000).

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die van invloed zijn op de financiële gegevens m.b.t. 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

In 2023 waren er geen verbonden partijen. Wel neemt de school deel aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs op Goeree-Overflakkee met als doel het aanbieden van passend onderwijs aan leerlingen. Verder wordt de samenwerking met de Wereldwinkel voortgezet. Leerlingen doen hierdoor ervaring in de verkooppraktijk op.

Model E: Verbonden partijen

Naam: Samenwerkingsverband Passend Onderwijs
Juridische vorm: coöperatie
Statutaire zetel: Middelharnis
Code activiteiten: 4
Eigen vermogen per 31-12-2023: nog niet bekend
Resultaat 2023: nog niet bekend
Consolidatie: nee

Naam: Beroepscampus vmbo/mbo
Juridische vorm: stichting
Statutaire zetel: Middelharnis
Code activiteiten: 4
Eigen vermogen en resultaat per 31-12-2023: nog niet bekend
Consolidatie: nee

Naam: Vereniging van Eigenaren Beroepscampus vmbo/mbo
Juridische vorm: vereniging
Statutaire zetel: Middelharnis
Code activiteiten: 4
Eigen vermogen en resultaat per 31-12-2023: nog niet bekend
Consolidatie: nee

RIJKSBIJDRAGEN

	2023	2022
Rijksbijdragen OCW	16.358.763	15.591.370
Overige subsidies OCW	815.319	667.211
Bijdrage SWV	1.204.261	1.115.900
Rijksbijdragen	18.378.343	17.374.481

Overige subsidies OCW

Niet-geormerkte subsidies	815.319	667.211
Overige subsidies OCW	815.319	667.211

Niet-geormerkte subsidies

Gratis lesmateriaal	0	0
Subsidies NPO	<u>815.319</u>	<u>667.211</u>
Niet-geormerkte subsidies	815.319	667.211

OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

	2023	2022
	EUR	EUR
Gemeente	123.531	112.748
Europees Sociaal Fonds	-1.799	99.515
Overige overheidsbijdragen	121.732	212.263

OVERIGE BATEN	2023 EUR	2022 EUR
Overige	1.138.680	1.032.833
Overige baten	1.138.680	1.032.833
Overige		
Leerlingbijdragen	360.234	417.771
Bijdragen excursies	282.496	183.499
Inkomsten verkoop aula	78.247	70.033
Bijdragen goede doelen	25.590	6.168
Diversen	<u>392.113</u>	<u>355.362</u>
Overige	1.138.680	1.032.833

LASTEN	2023 EUR	2022 EUR
PERSONEELSLASTEN		
Lonen en salarissen	14.831.460	14.098.489
Overige personele lasten	538.209	487.696
Af: Uitkeringen	-147.124	-30.557
Personeelslasten	15.222.545	14.555.629
Lonen en salarissen		
Brutolonen en salarissen	10.905.581	9.782.241
Nationaal Programma Onderwijs	105.000	660.200
Werkdrukverlaging	0	0
Sociale lasten	1.522.626	1.354.513
Pensioenpremies	2.298.252	2.301.535
Lonen en salarissen	14.831.459	14.098.489
Overige personele lasten		
Werkkostenregeling	137.678	120.608
Extern personeel	58.506	70.420
Opleiding en nascholing	146.229	131.995
Bedrijfsgezondheidsdienst	45.176	78.758
Overig	150.620	85.915
Overige personele lasten	538.209	487.696
Aantal fte's:		
- Directie	3,0	3,0
- Onderwijzend personeel	121,6	119,8
- Ondersteunend personeel	<u>40,3</u>	<u>39,6</u>
	164,9	162,4
AFSCHRIJVINGEN		
Materiële vaste activa	548.265	438.360
Afschrijvingen	548.265	438.360
HUISVESTINGSLASTEN		
Huur	709.479	487.240
Onderhoud	97.907	176.284
Energie en water	224.581	202.735
Schoonmaakkosten	290.533	194.736
Heffingen	19.407	9.929
Dotatie voorziening groot onderhoud	252.093	143.716
Overige	63.732	59.829
Huisvestingslasten	1.657.732	1.274.469

	<u>2023</u> EUR	<u>2022</u> EUR
OVERIGE LASTEN		
Administratie- en beheerlasten	137.612	120.760
Verzekeringen	13.237	10.828
Accountantskosten	24.484	18.483
Inventaris en leermiddelen	1.192.739	1.127.882
Public relations (incl. Open dagen)	107.539	104.937
Leerlingactiviteiten	569.047	519.776
Kosten excursies	302.283	168.853
Overige lasten	372.485	344.434
Kosten niet geormerkte subs. Ministerie	0	134.124
Overige lasten	<u>2.719.427</u>	<u>2.550.077</u>
Honorarium accountant		
Onderzoek jaarrekening	20.340	17.666
Andere controleopdrachten	0	817
Fiscale adviezen	0	0
Niet-controledienst	4.144	0
	<u>24.484</u>	<u>18.483</u>

	<u>2023</u> EUR	<u>2022</u> EUR
FINANCIËLE BATEN		
Rentebaten	<u>-171.990</u>	<u>-11.295</u>
Financiële baten	-171.990	-11.295